Uygulamalı İNGİLİZCE

1. Bölüm: Yeni başlayanlar ile Orta düzeyde olanlar için

[redacted]

Contents

Introductions

Determiners

1 **a, an**
2 **What . . . ! What a/an . . . !**
3 Omission of **the**
4 **this, that, these, those**
5 **much, many, a lot of**
6 **some, not any, a, one, no (there is/are)**
7 **some, any, a; (a) few, (a) little**

Pronouns

8 Personal pronouns: **I, me,** etc.
9 **for him to do**
10 **one/ones**
11 **one, it, them, some, any**
12 **another, the other, others, the others**
13 **each other**
14 **everything, everybody/everyone**
15 **nobody/no one, nothing, no, none**
16 **somebody, anybody, nobody**
17 **something, anything, nothing, somewhere, anywhere**

Possessives

18 Adjectives: **my, your,** etc.
19 Adjectives: **my, your,** etc.; pronouns: **mine, yours,** etc.
20 Adjectives and pronouns with **whose?**
21 Genitive: **a boy's voice, the capital of England**
22 Double possessives: **some friends of mine**

Adjectives

23 Comparatives: **as . . . as, -er than, the same . . . as**
24 Comparatives: **-er, more**
25 Comparatives: **-er;** superlatives: **-est**
26 Comparatives; **more** superlatives: **most**
27 **so . . . that, such . . . that**

Adverbials

28 Adverbs that and with **-ly**
29 **already, yet**
30 **still**
31 **very, much**
32 **once, twice, three times,** etc.

Prepositional phrases

33 Prepositions of position
34 Prepositions of movement
35 Prepositions of time
36 **too big to/for, not big enough to/for**
37 Prepositional verbs

Modals and auxiliaries

38 **can**
39 **could**
40 **must** and **need to**
41 **had to**
42 **should**
43 **ought to**
44 **shall, will**
45 **going to**
46 **had better**
47 **used to**
48 Short answers
49 **so do I; I do, too,** etc.

be and **have**

50 Present of **be**
51 Noun/verb agreement with **be**
52 Present and Past of **be**
53 Present and Past of **have**

Verb forms

54 Present Continuous
55 Present Simple
56 Present Simple: negative
57 Present Simple: questions
58 Present Continuous/Present Simple
59 Past Simple: irregular verbs
60 Past Simple: negative
61 Past Simple: questions
62 Past Simple/Past Continuous
63 Present Perfect: regular and irregular verbs
64 **gone/been**
65 Present Perfect/Past Simple
66 **ago** and **for**
67 Imperatives
68 **let's**
69 **was born; is/was called**

Questions

70 Question tags
71 Question words
72 **Who!** and **What?** as subject

Clauses

73 Future time clauses with **when, if, before, after, until**
74 Infinitive of Purpose and **for**

Introductory there and it

75 **there is/are**

76 **there is/are:** various tenses
77 **there is/are; it is, they are**
78 **It takes two hours**

Word order

79 Adjectives
80 **all, both, the whole**
81 Frequency adverbs
82 **enough**
83 Direct and Indirect Object
84 Phrasal verbs

Lexis

85 Nationality words
86 **I'm cold/thirsty,** etc.
87 **look, sound, taste, seem**
88 **I (don't) think so, I hope so/not**
İndex:

İçindekiler

00748

Yazarlarının önsözü
Çevirenin önsözü
Belirtenler

1 **a, an**
2 **What ... ! What a/an . . . !**
3 **the**'nın kullanılmadığı yerler
4 **this, that, these, those**
5 **much, many, a lot of**
6 **some, not any, a, one, no (there is/are)**
7 **some, any, a; (a) few, (a) little**

Zamirler

8 Kişi zamirleri: **I, me,** vb.
9 **for him to do**
10 **one/ones**
11 **one/it, them, some, any**
12 **another, the other, others, the others**
13 **each other**
14 **everything, everybody/everyone**
15 **nobody/no one, nothing, no, none**
16 **somebody, anybody, nobody**
17 **something, anything, nothing, somewhere, anywhere**

İyelik sıfatları ve zamirleri

18 Sıfatlar: **my, your,** vb.
19 Sıfatlar: **my, your,** vb.; zamirler: **mine, yours,** vb.
20 **whose?** ile birlikte kullanılan sıfat ve zamirler
21 -in hali: **a boy's voice, the capital of England**
22 Çift iyelik: **some friends of mine**

Sıfatlar

23 Üstünlük dereceleri: **as . . . as, -er than, the same . . . as**
24 Üstünlük derecesi: **-er; more**
25 Üstünlük derecesi: **-er,** enüstünlük derecesi: **-est**
26 Üstünlük derecesi: **more;** enüstünlük derecesi: **most**
27 **so . . . that, such . . . that**

Zarflar ve zarf gibi kullanılan kelimeler

28 Sonu **-ly** ile biten zarflar
29 **already, yet**
30 **still**
31 **very, much**
32 **once, twice, three times,** vb.

Edat grupları

33 Yer gösteren edatlar
34 Hareket gösteren edatlar
35 Zaman gösteren edatlar
36 **too big to/for, not big enough to/for**
37 Edatlı fiiller

Çekimsiz ve yardımcı fiiller

38 **can**
39 **could**
40 **must** ve **need to**
41 **had to**
42 **should**
43 **ought to**
44 **shall, will**
45 **going to**
46 **had better**
47 **used to**
48 Kısa cevaplar
49 **so do I; I do, too,** vb.

be ve **have**

50 **be** fiilinin şimdiki zaman şekli
51 İsim'fiilin **be** fiiliyle uyuşması
52 **be** fiilinin şim iki ve geçmiş zaman şekli
53 **have** fiilinin şimdiki ve geçmiş zaman şekli

Fiil şekilleri, zamanları

54 Şimdiki zaman
55 Geniş zaman
56 Geniş zaman: olumsuz
57 Geniş zaman: soru
58 Şimdiki zaman/Geniş zaman
59 Geçmiş zaman: kuralsız fiiller
60 Geçmiş zaman: olumsuz
61 Geçmiş zaman: soru
62 Geçmiş zaman/Sürekli geçmiş zaman
63 Şimdiki bitmiş zaman: kurala uyan ve uymayan fiiller
64 **gone/been**
65 Şimdiki bitmiş zaman/Geçmiş zaman
66 **ago** ve **for**
67 Emirler
68 **let's**
69 **was born; is/was called**

Sorular

70 Değil mi?'li sorular
71 Soru kelimeleri
72 Özne yerine kullanılan **Who?** ve **What?**

Cümlecikler

73 **when, if, before, after, until** ile başlayan gelecek zaman cümlecikleri
74 Amaç gösteren **to** ve **for**

Öznemsi **there** ve **it**

75 **there is/are**

76 **there is/are:** değişik zamanlarda
77 **there is/are; it is, they are**
78 **It takes two hours**

Kelime sırası

79 Sıfatlar
80 **all, both, the whole**
81 Yineleme zarfları
82 **enough**
83 Nesne ve tümleç
84 Bileşik fiiller

Kelime Çalışması

85 Milliyet gösteren kelimeler
86 **I'm cold/thirsty,** vb.
87 **look, sound, taste, seem**
88 **I (don't) think so, I hope so/not**
İndeks:

Yazarlarının Önsözü

Öğrencilerin çoğu dilbilgisi alıştırmalarını sıkıcı bulur. Bu durum, özellikle, dilbilgisi kuralları henüz öğrenilmiş ve öğrenilmiş olduğuna da inanılmışsa daha belirgin bir şekilde ortaya çıkar. İngilizce bilgisi geliştikçe hata yapılmadığı inancı içine girilir. Eğer hatalar düzeltiliyorsa niçin hata yapıldığını anlamak ve bir daha bu hatayı tekrar etmemek için de açık seçik bir tanımlama gereği duyulur.

Bu kitaptaki alıştırmalar, sizinle aynı düzeyde İngilizce bilen öğrencilerin çoğunlukla yapmış olduğu cinsten hataları düzeltmek amacıyla hazırlanmıştır. Alıştırmalar elden geldiğince ilginizi çekecek bir biçime sokulmuş ve verilen durumlarda dilin nasıl kullanıldığını gösteren örnek cümleler verilmiş ve anlamayı kolaylaştırmak için de kısa dilbilgisi açıklamaları verilmiştir.

Bu kitabımızın özelliği, alıştırmalarının *Test Your English* serisindeki testlere parelel olacak bir şekilde hazırlanmış olmasıdır. Eğer *Test Your English* serisindeki testleri yaparken eksik taraflarınız ortaya çıkmışsa eksikliklerinizi bu alıştırmaları yaparak giderebilirsiniz. Test parçaları alıştırmalara *Test Your English* öğretmen kitabı ve *Practise Your English* cevap anahtarındaki 'cross reference index' yoluyla bağlanmıştır![1] Böylece tek başına ya da sınıfça gözden geçirilmesine gerek duyulan ilgili dilbilgisi açıklamaları için gerekli bilgi elde edilmiş olur. Bu durum sizi başkaca bir arayış içine sokmadan ve dikkati de arzu edilen noktaya toplayarak çok zaman kazanmanıza neden olur.

Determiners

1 a, an

Şu cümleleri inceleyelim:

A guide book is **a** useful thing to take on holiday.
[Tatile giderken bir turist kılavuzunun (birlikte) götürülmesi faydalıdır.]

I eat **an** apple after every meal.
(Her yemekten sonra bir elma yerim.)

Sessiz sedalardan önce **a** [(herhangi) bir] kullanılır,
örn. **a book** (bir kitap) **a good apple** (iyi bir elma) **a job** (bir iş) **a hill** (bir tepe)

Bazı kelimeler bir sesli harf olan **u** ile başlamasına rağmen /yu/ şeklinde sessiz seda olarak telaffuz edildiği için bu harfle başlayan kelimelerden önce de **a** kullanılır,
örn. **a university** (bir üniversite) **a useful idea** (yararlı bir fikir) **a union** (bir sendika)

Sesli bir sedadan önce **an** [(herhangi) bir] kullanılır,
örn. **an egg** (bir yumurta) **an apple** (bir elma) **an awful job** (berbat bir iş) **an umbrella** (bir şemsiye)

h ile başlayan bazı kelimelerin okunuşunda **h** telaffuz edilmiyorsa, o zaman bu kelimelerden önce **an** kullanılır,
örn. **an hour** (bir saat) **an honest worker** (dürüst bir işçi)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **a** ya da **an** koyunuz.

1 _____ friend of mine studies at _____ university in Germany.
2 _____ young man was carrying _____ umbrella.
3 He has _____ uniform that belonged to _____ American general.
4 _____ hour is _____ long time in _____ underground train.
5 She was _____ honest girl and said she wanted _____ horse for her birthday.

2 What...! What a/an...!

Şu cümlelerde **a**'nın nerede gerekli olduğunu ve nerede de kullanılmadığını görelim:

That's a lovely flower.
(O güzel bir çiçek.)

What a lovely flower!
(Ne güzel bir çiçek!)

Those are lovely flowers.
(Onlar güzel çiçekler.)

What lovely flowers!
(Ne güzel çiçekler!)

That's lovely food. **What** lovely food!
[O güzel (bir) yemek] [Ne güzel (bir) yemek!]

Örneklerdeki ikinci cümleler, örn. **What a lovely flower!**, birinci cümlelere göre daha vurgulu söylenmiştir.
Sadece sayılabilen tekil isimlerle **a** (ya da **an**) kullanılır, örn. **a flower** (bir çiçek), **an ice cream** (bir dondurma).

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **What** ya da **What a/an** koyunuz:

1 _____ awful picture!
2 _____ pretty dresses!
3 _____ beautiful room!
4 _____ nice tea!
5 _____ nice cup of tea!
6 _____ delicious bread!

3 **The**'nın kullanılmadığı yerler

a Şu cümleleri inceleyelim:

I **drive to work** at 8.30 and **come home** at 5.30.
(İşe arabayla 8.30'da gider ve 5.30'da eve gelirim.)

I'm usually **at home** in the evenings and I **go to bed** at 10 o'clock.
(Akşamları genellikle evdeyimdir ve saat 10'da da yatarım.)

Genellikle, **school** (okul), **work** (iş), **bed** (yatak) ve **home** (ev) isimleri hareket gösteren fiillerle, örn. **go** (gitmek), **drive** (arabayla gitmek), vb. ile kullanıldığında bu gibi isimlerden önce **the** kullanılmaz.

Bu nedenle şu şekilde kullanılır:

walk go come get travel cycle drive	to school to work home

go	to bed
be stay	at school at work in bed at home

okula işe eve	yürüyerek gitmek gitmek gelmek varmak gidip gelmek bisikletle gitmek arabayla gitmek

yatmak	
okulda işte yatakta evde	olmak kalmak

Ayrıca şu yapılarda da **the** kullanılmaz: **start school** (okula başlamak), **leave school** (okuldan ayrılmak), **start work** (işe başlamak), **leave work** (işten ayrılmak), **leave home** (evden ayrılmak), **take (somebody) to school** [(birini) okula götürmek], **drive (somebody) to work** [(birini) işe arabayla götürmek].

Ama **office** (yazıhane, büro, ofis), **factory** (fabrika), **shop** (dükkân) gibi isimlerle **the** kullanılır, örn. **go to the office** (yazıhaneye gitmek), **work at the factory** (fabrikada çalışmak), **arrive at the shop** (dükkâna gelmek/ varmak), vb.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına gereken yerlerde **the** koyunuz:

1 In my room _____ bed is in the corner.
2 I usually go to _____ bed at about 12 o'clock.
3 My wife leaves _____ home at 6.00 because she starts _____ work at 6.30.
4 Yesterday I was at _____ office all day, but today I have been at _____ factory.
5 _____ work that my wife does is hard, and she is usually tired when she gets _____ home.
6 My daughter left _____ school last year; now she takes her brother to _____ school before she goes to _____ work.
7 ***A*** Is your brother at _____ work?
B No, he's ill, so he's at _____ home in _____ bed.
8 After I left _____ factory, first I went to _____ shops, and then I went _____ home.

b Şu cümleleri inceleyelim:

I **have lunch** at the office.
(Öğle yemeğini büroda yerim.)

Do you **play squash?**
(Squash oynar mısın?)

My sister **plays the piano.**
(Kız kardeşim piyano çalar.)

Mr Mohammadi teaches **Arabic.**
(Mr Mohammadi Arapça öğretir.)

Şu ifadelerde **the** kullanılmaz:

have	breakfast lunch dinner	play	football tennis cards, etc.

sabah kahvaltısı öğle yemeği akşam yemeği	yapmak yemek	futbol tenis iskambil, vb.	oynamak

Lisanlarla **the** kullanılmaz, örn. **She speaks French well.** (Fransızcayı iyi konuşur.)

Ama müzik aletleriyle kullanılması bir kuraldır:

play	the piano the violin, etc.

(piyano/keman, vb. çalmak)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına, gerekli olan yerlerde **the** koyunuz:

1 Do you play_____ basketball?
2 _____ English is easier to learn than _____ Chinese.
3 What time do you usually have_____ lunch?
4 Can you play_____ guitar?
5 Was the film in_____ English?
6 They often play_____ table tennis before they have_____ lunch.

4 this, that, these, those

Aşağıdaki karşılıklı konuşmaları karşılaştıralım:

A Is **this** hat here yours?
(Buradaki bu şapka seninki mi?)
B No, **that** hat over there is mine.
(Hayır, oradaki şu şapka benimki.)

A Are **those** books over there John's?
(Oradaki şu kitaplar John'ınkiler mi?)
B No, **these** books here are his.
(Hayır, buradaki bu kitaplar onunki.)

This (bu) yakında bulunan bir nesne ya da kişi için kullanılır.
That (o, şu) yakında bulunmayan bir nesne ya da kişi için kullanılır.
These (bunlar) yakında bulunan iki ya da daha çok nesne ya da kişi için kullanılır.
Those (onlar, şunlar) yakında bulunmayan iki ya da daha çok nesne ya da kişi için kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **this, that, these** ya da **those** koyunuz:

1 *A* Is_____bike over there Betty's?
B No,_____bike here is hers.

2 *A* Are_____shoes here yours?
B No,_____shoes over there are mine.

3 *A* Are_____papers over there the teacher's?
B No, but_____papers here are hers.

4 *A* Is_____pen here yours?
B No,_____pen over there is mine.

5 *A* Is_____record here yours?
B No, but_____records over there are mine.

6 *A* Are_____photos over there Tim's?
B No, but_____photo here is his.

5 much, many, a lot of

Şu cümleleri karşılaştıralım:

There isn't **much** milk.
(Çok süt yok)

There aren't **many** biscuits
(Çok bisküvit yok.)

Much (çok) sadece sayılamayan isimlerle birlikte kullanılır, örn. **air** (hava), **help** (yardım), **ink** (mürekkep), **sugar** (şeker). Sayılamayan isimler daima tekil fiil ile kullanılır. Sayılamayan ve tekil fiille kullanılan isimlerden diğer bazıları şunlardır: **bread** (ekmek), **furniture** (mobilya), **grass** (ot), **hair** (saç), **information** (bilgi, haber), **money** (para), **news** (haber), **weather** [hava (durumu)], **work** (iş).

Many (birçok, çok) sayılabilen çoğul isimlerle kullanılır, örn. **apples** (elmalar), **houses** (evler), **girls** (kızlar), **ideas** (fikirler, düşünceler). **People** (şahıslar, kimseler, kişiler) ve **children** (çocuklar) isimlerinin de çoğul isimler olduğuna dikkat ediniz.

Many ve **much** normal olarak soru ve olumsuz cümlelerde kullanılır,

örn. **Have you got many records?** (Çok plağın var mı?)
We don't eat many potatoes. (Çok patates yemeyiz.)

Did he drink much milk?
(Çok süt içti mi?)

She didn't give me much bread.
(Bana çok ekmek vermedi.)

Olumlu cümlelerde **many** ve **much** yerine ekseriya **a lot of** (çok, birçok) kullanılır,

örn. **We eat a lot of potatoes.**
(Çok patates yeriz.)

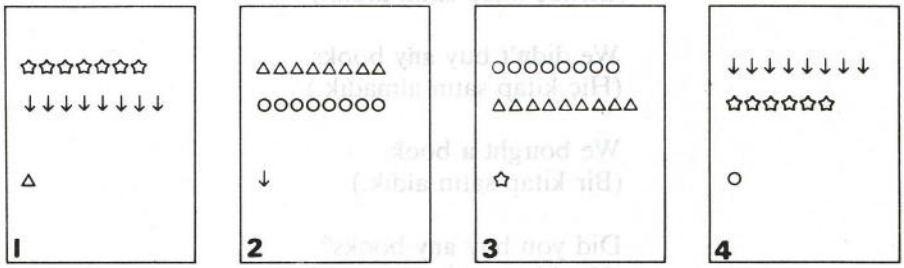
She gave me a lot of bread.
(Bana çok ekmek verdi.)

Aşağıdaki soru ve olumsuz cümlelerdeki boşluklara **much** ve **many;** olumlu cümlelerdeki boşluklara **a lot of** koyunuz:

1 Is there ~~much~~ hot water?
2 I haven't got ~~many~~ stamps.
3 Jenny took ~~many~~ photos. ⇒ a lot of
4 Do you write ~~many~~ letters?
5 There weren't ~~many~~ people in the park.
6 They haven't bought ~~much~~ furniture for the flat.
7 The girls had ~~a lot of~~ good ideas.
8 Have you got ~~much~~ money on you?
9 Do ~~many~~ children visit the zoo?
10 We all ate ~~a lot of~~ ice cream.

6 some, not any, a, one, no (there is/are)

Aşağıdaki şekilleri inceledikten sonra 1 numaralı şekil hakkındaki cümleleri okuyunuz:

a In Diagram 1 there are **some** stars and **some** arrows, but **there aren't any** circles.
(1 numaralı şekilde birkaç tane yıldız ve birkaç tane de ok var, ama hiç daire yok.)

b There's a triangle in Diagram 1, but there isn't **one** in Diagram 4.
[1 numaralı şekilde bir üçgen var, ama 4. şekilde bir tane (bile) yok.]

c There are **no** circles in Diagram 1.
(1 numaralı şekilde hiç daire yok.)

There are some... ve **there aren't any...** yapılarını kullanarak diğer şekiller için üç cümle kurunuz (**a** cümlesine bakınız):

1 In Diagram 2 _____
2 In Diagram 3 _____
3 In Diagram 4 _____

There's a/an... ve **there isn't one...** yapılarını kullanarak üç cümle daha kurunuz (**b** cümlesine bakınız):

4 _____ in Diagram 2, but _____ in Diagram 3.
5 _____ in Diagram 3, but _____ in Diagram 2.
6 _____ in Diagram 4, but _____ in Diagram 1.

There are no... yapısını kullanarak üç cümle daha kurunuz (**c** cümlesine bakınız):

7 _____ in Diagram 2.
8 _____ in Diagram 3.
9 _____ in Diagram 4.

7 some, any, a; (a) few, (a) little

a some, any, a

Şu cümlelerde **some**, **any** ve **a**'nin nerede kullanıldığını inceleyelim:

We bought **some** books
(Birkaç kitap satın aldık.)

We did**n't** buy **any** books.
(Hiç kitap satın almadık.)

We bought **a** book.
(Bir kitap satın aldık.)

Did you buy **any** books?
(Hiç kitap satın aldın mı?)

Did you buy **some** books?
(Birkaç kitap satın aldın mı?)

Some (birkaç) ve **any** (hiç) [**any** olumlu cümlelerde kullanıldığında (biraz, birkaç, bazı) anlamı verir] sayılabilen çoğul isimlerle kullanılır,
örn. **some books, any books, some friends, any friends.**
(birkaç kitap, hiç kitap, birkaç arkadaş, hiç arkadaş)

A book (bir kitap), **a friend** (bir arkadaş), yukarıda **some** ve **any** ile kullanılan isimlerin tekil harfleridir. Burada **some** ve **any** kullanılmaz.

Some ve **any** sayılamayan isimlerle de kullanılır. **Some** (biraz), **any** (hiç) anlamındadır.
örn. **some milk, any milk, some cloth, any cloth.**
(biraz süt, hiç süt, biraz kumaş, hiç kumaş.)

Some olumlu ifadelerde ve olumlu emir cümlelerinde kullanılır,
örn. **Give me some milk.**
(Bana biraz süt ver.)

Any olumsuz değildir, ama **not** ile birlikte olumsuz ifade ve olumsuz emir cümlelerinde kullanılır,
örn. **Don't give me any milk.**
(Bana hiç süt verme.)

Soru cümlelerinde **some** yerine **any**'nin kullanılması daha normaldir.
örn. **Did she give you any milk?**
(Sana hiç süt verdi mi?)

Eğer verilecek cevabın olumlu olacağından eminsek bazen sorumuzu **any** yerine **some** kullanarak sorabiliriz,
örn. **Did she give you some milk?**
(Sana biraz süt verdi mi?)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **some, any** ya da **a(n)** koyunuz. Eğer hem **some** hem de **any** aynı yerde kullanılabiliyorsa aradaki fark nedir?

1 There are _____ good programmes on TV tonight.
2 There's _____ good programme on TV tonight.
3 Can you lend me _____ money?
4 The tyre hasn't got _____ air in it.
5 They gave us _____ cakes and _____ cup of tea.
6 I didn't take _____ nails out of the box.
7 I didn't take _____ nail out of the box.
8 Bring me _____ paint and _____ good brush.
9 For this cake we need _____ eggs and _____ milk.
10 For this cake we don't need _____ eggs or _____ milk.

b (a) few, (a) little

Şu cümlelerde **a**'nın nerelerde kullanıldığını inceleyelim:

There were only **a few** visitors.
(Sadece birkaç ziyaretçi vardı.)

There were very **few** visitors.
(Çok az ziyaretçi vardı./Çok ziyaretçi yoktu.)

There was only **a little** time.
(Sadece biraz zaman vardı.)

There was very **little** time.
(Çok az zaman vardı./Çok zaman yoktu.)

Some ve **any** belirsiz bir miktarı göstermektedir. Bu nedenle **how many?** (kaç tane?) ya da **how much?** (ne kadar?) sorularına cevap vermez. Bu sorulara **a lot (of),** az miktardaki sayılabilen isimler için **few** ya da **a few (few books, a few apples)** ve sayılamayan isimler için de **little** ya da **a little (little butter, a little milk)** yapıları cevap verir. **Only** (sadece, yalnız) kelimesi **few** ya da **a little** ile kullanılır. **Very** (çok) kelimesi ise normal olarak **few** ve **little** ile kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **few, a few, little** ya da **a little** koyunuz:

1 We expected a lot of people, but only a few came.
2 We'll have to go to the shops, because there's very____ food in the house.
3 I'm sorry to say that we've only got _____ food.
4 There were very_____ people on the beach.
5 ***A*** How many lamps have they sold?
B Only_____.
6 ***A*** How much cheese have they sold?
B Very_____.

8 Kişi Zamirleri: **I, me,** vb.

a Şu cümledeki zamirleri inceleyelim:

I don't like **him,** and **he** doesn't like **me.**
(Ben onu sevmiyorum, o da beni sevmiyor.)

Özne olarak kullanılan kişi zamirleri şunlardır:
I (ben), **you** (sen, siz), **he** [o (erkek)], **she** [o (dişi)], **it** [o (cansız şeyler ve hayvanlar)], **we** (biz), **they** (onlar).

Bu zamirler cümlenin öznesi olarak kullanılır,
örn. **I can swim.**
(Yüzebilirim.)

She doesn't like fruit.
(O meyva sevmez.)

We went home
(Eve gittik.)

Nesne olarak kullanılan kişi zamirleri:
me (beni, bana), **you** (seni, sana, sizi, size), **him** (onu, ona), **her** (onu, ona), **it** (onu, ona), **us** (bizi, bize), **them** (onları, onlara).

Bu zamirler cümlede nesne olarak ya da bir edattan sonra gelen ismin yerine kullanılırlar,
örn. **The dog bit me.**
(Köpek beni ısırdı.)

The policeman spoke to him.
(Polis onunla konuştu.)

The medicine will be good for her.
(İlâç ona iyi gelecek.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını kişi zamirleri koyarak tamamlayınız:

1 You sold that pen to me. _____ gave _____ £2 for _____.
2 I sold that book to Jim. _____ gave _____ £4 for _____.
3 Mary sold the chairs to Mr and Mrs Scott. _____ gave _____ £20 for
4 We sold our old car to Victoria. _____ gave _____ £300 for _____.
5 Mr Smith sold his stamps to us. _____ gave _____ £50 for _____.

b Şu cümlelerdeki zamirleri inceleyelim:

I'm worried about my hair. **It**'s going grey.
(Saçlarım için üzülüyorum. Kırlaşıyor.)

I'm worried about my teeth too. I clean **them** every day, but **they** are full of holes.
(Dişlerim için de üzülüyorum. Her gün temizliyorum, ama hepsi çürük dolu.)

Hair [(baştaki) saç], **money** (para), **tooth** (diş), **foot** (ayak), **news** (haber), **furniture** (mobilya) kelimeleri tekildir ve onların yerine **it** zamiri kullanılır. **Feet** (ayaklar), **teeth** (dişler), **scissors** (makas), **glasses** (gözlük), **jeans** (kot pantolonu), **pyjamas** (pijama), **trousers** (pantolon), **people** (şahıslar, kimseler, kişiler), **police** [polis (teşkilâtı), polisler, zabıta] kelimeleri çoğuldur ve onların yerine de **they** ve **them** zamirleri kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **it, they** ya da **them** koyunuz:

1 I've brought the money; I've got _____ in this bag.
2 The news was interesting but we didn't have time to watch _____.
3 *A* Where have you put my glasses?
B _____ are on the television.
4 We've paid for the new furniture, and the shop is going to bring _____ round tomorrow.
5 *A* Can we ask the police about our problem?
B Yes, but it's not really a problem for _____.

c Aşağıdaki karşılıklı konuşmada soruyu soran kişinin sorduğu soruya her şeyin nasıl tersine çevrilerek cevap verildiğine dikkat ediniz.

A Did John shout at Mary?
(John, Mary'e bağırdı mı?)

B No, **she** shouted at **him.**
(Hayır, o ona bağırdı.)

Siz de aynı şekilde cevaplar vererek aşağıdaki karşılıklı konuşmayı tamamlayınız:

1 *A* Have Mr and Mrs Brent invited Peter?
B No, _____ has invited _____.
2 *A* Did you and your husband work for Mr and Mrs Foster?
B No, _____ worked for _____.
3 *A* Did you make a cake for your sister?
B No, _____ made a cake for _____.
4 *A* Do I owe Peter some money?
B No, _____ owes _____ some.
5 *A* Is Mrs Patrick going to come and see you?
B No, _____ am going to go and see _____.
6 *A* Did we beat you and your husband last year?
B No, _____ beat _____ last year.

9 for him to do

Şu iki cümlede aynı şeyin iki değişik şekilde nasıl ifade edildiğini görelim:

A John must do a lot of work today.
(John bugün çok iş yapmalı.)
B Yes, there's a lot of work **for him to do.**
(Evet, yapacağı çok iş var.)

Yukardaki örnekte görüldüğü gibi, aşağıda verilen cümlelerin boşluklarına sadece birer kelime koyarak cümleyi tamamlayınız:

1 *A* Mary must do a lot of homework today.
B Yes, there's a lot of homework for____ to____.
2 *A* Mr and Mrs Trim must do a lot of housework today.
B Yes, there's a lot of housework for____ to____.
3 *A* You and I must do a lot of things today.
B Yes, there are a lot of things for____ to____.
4 *A* You must do a lot of exercises today.
B Yes, there are a lot of exercises for____ to____.

10 one/ones

Şu cümleleri inceleyelim:

I don't know the tall girl, but I know **the short one.**
(Uzun boylu kızı tanımıyorum, ama kısa boylusunu tanıyorum.)

They didn't have any big apples, so I bought **some small ones.**
(İri elmaları hiç yoktu, onun için birkaç tane ufak aldım.)

Yalnız başına **the short** ya da **some small** diyemeyeceğimiz için bu cümleler **one** ve **ones** kelimeleri kullanılmadan tam bir cümle olmazlar.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **one** ya da **ones** koyunuz:

1 He gave me two French stamps and a Japanese____.
2 There are six small cakes and two large____.
3 *A* Did you buy a big cabbage?
B No, I got some small____ instead.
4 *A* Would you like the expensive map or the cheaper____?
B I think I'll take the cheaper____.

11 one, it, them, some, any

Aşağıdaki karşılıklı konuşmalarda **one, it, them, some** ve **any**'nin nasıl kullanıldığını inceleyelim:

A Did you buy **a newspaper?**
(Bir gazete satın aldın mı?)
B No, I didn't buy **one.**
[Hayır, (gazete) almadım.]

A Have you got **any stamps?**
(Hiç pulun var mı?)
B Yes, I've got **some.** (or: No, I haven't got **any.**)
[Evet, birkaç tane var. (ya da: Hayır, hiç yok)]

İlk karşılıklı konuşmada, konuşanlar belli bir gazeteden söz etmemektedirler; ikinci konuşmada da **any** ve **some** herhangi bir belli pulu göstermemektedir.

A Have you posted **the letter?**
(Mektubu postaladın mı?)
B Yes, I've posted **it.**
[Evet, (onu) postaladım.]

A Did you ask for **the books?**
(Kitapları istedin mi?)
B Yes, I asked for **them.**
[Evet, (onları) istedim.]

Burada da konuşanlar bildikleri belli bir mektup ve kitaplardan söz etmektedirler.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **one, it, them, some** ya da **any** koyunuz:

1 A Have you got a drink?
B No, I haven't got _____.
2 *A* Can you give me the books now?
B No, I haven't got _____ here.
3 *A* Have you seen some papers in here?
B Yes, there are _____ on that chair.
4 *A* Can you touch the ceiling?
B No, I can't touch _____.
5 *A* Did you see a big dog in the park?
B Yes, I saw _____ near the lake.

12 **another, the other, others, the others**

Aşağıdaki cümlelerde **another** (bir diğer, başka bir, bir...daha), **the other** (diğer, öbürü, öteki), **others** (diğerleri, başkaları) ve **the others** (diğerleri, ötekileri) kelimelerinin nasıl kullanıldıklarını görelim:

☆ ○ △△ □ ◊◊◊

Here are **some** shapes. **One** is a star; **another** is a circle.
(İşte birkaç şekil. Bir tanesi yıldız; başka biri de bir daire.)

☆ ○

Here are **two** shapes. **One** is a star; **the other** is a circle.
(İşte iki şekil. Biri yıldız; diğeri bir daire.)

☆☆☆☆☆ ○○○○○○○ ◊◊◊◊◊◊◊◊ □□□□□□□□ △△△

Here are **several** shapes. **Some** are stars; **others** are circles.
(İşte birçok şekil. Bazıları yıldız; diğer bir kısmı da daire.)

☆☆☆☆☆ ○○○○○○○

Here are **several** shapes. **Some** are stars; **the others** are circles.
(İşte birçok şekil. Bazıları yıldız; diğerleri de daire.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **another, the other, others** ya da **the others** koyunuz:

1 △△△△△ □□□□□ ◊◊◊◊◊◊◊◊◊ ☆☆☆☆☆ ○○○
Here are several shapes. Some are triangles;_____ are squares.

2 ☆ △ □ ◊◊◊ ○
Here are some shapes. One is a star;_____ is a triangle.

3 ◊ □
Here are two shapes. One is a diamond;_____ is a square.

4 ◊◊◊◊◊◊◊◊◊ △△△△△△△△△△
Here are several shapes. Some are diamonds;_____ are triangles.

13 each other

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Tom helps Kate and Kate helps Tom.
(Tom Kate'e, Kate de Tom'a yardım eder.)
Tom and Kate help **each other.**
(Tom ve Kate birbirlerine yardım ederler.)

İki cümlenin de anlamı aynıdır, ama **each other** [birbiri(ni)] ile yapılan cümle şekli genellikle daha çok kullanılır.

Yukardaki örnekte olduğu gibi siz de aşağıdaki cümleleri aynı şekilde tekrar yazınız:

1 Brenda often writes to Paula, and Paula often writes to Brenda.
2 David sometimes makes cakes for Neil, and Neil sometimes makes cakes for David.
3 Cathy never argues with her sister, and her sister never argues with Cathy.
4 Fred respects me, and I respect Fred.
5 Mrs Rowe admires Mrs Webb, and Mrs Webb admires Mrs Rowe.

14 everything, everybody/everyone

Şu cümlelerdeki fiillerin durumunu inceleyelim:

Everything is dirty.
(Her şey pis.)
Everybody goes home at 5 o'clock.
(Herkes saat 5'de eve gider.)
Everyone in the office **knows** James.
[Yazıhanede(ki) herkes James'i tanır.]

Everything (her şey), **everybody** (herkes), **everyone** (herkes) tekil kelimelerdir ve tekil bir fiille kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **everything, everybody** ya da **everyone** ve onunla uyuşacak şekilde fiilin uygun şeklini koyunuz:

1 _____ in their bedroom _____ blue. (be)
2 Almost _____ _____ young children. (like)
3 Nowadays _____ _____ too much money. (spend)
4 _____ in the house _____ to her parents. (belong)

15 nobody/no one, nothing, no, none

Nobody [(hiç) kimse] ya da **no one** [(hiç) kimse] kişiler için kullanılır, **nothing** (hiçbir şey) nesneler için kullanılır:

Nobody answered the phone.	There was **nothing** in the box.
(Telefona kimse cevap vermedi.)	(Kutuda hiçbir şey yoktu.)
I saw **no one** in the corridor.	**Nothing** happened.
(Koridorda kimseyi görmedim.)	(Hiçbir şey olmadı.)

No [hiç (bir)] bir isim ile birlikte kullanılmalıdır; **none** (hiçbiri, hiç) ise bir ismin yerini tuttuğundan isimle birlikte kullanılmaz, yani **none**'dan sonra bir isim gelmez:

No children came.	We've got **no** clean towels.
(Hiçbir çocuk gelmedi.)	(Hiç temiz havlumuz yok.)
None of the children came.	We've got **none.**
(Çocukların hiçbiri gelmedi.)	(Hiç yok.)

Who? (kim?) sorusuna cevap veren olumsuz kelimeler **nobody** ve **no one**'dır.

örn. *A* **Who's there?**
(Kim var orada?/Kim o?)
B **Nobody** (or: **No one**.)
[Hiç kimse. (ya da: Hiç kimse)]

What? (ne?) sorusuna cevap veren olumsuz kelime ise **nothing**'dir:

A **What have you done?**
(Ne yaptın?)
B **Nothing.**
(Hiçbir şey.)

How much? (ne kadar?) ya da **how many?** (kaç tane?) sorularına cevap veren olumsuz kelimeler **no** ve **none**'dır. **No** bir isimle birlikte kullanılmalıdır, örn. **no books, no interesting books, no milk, no fresh milk,** ama **none**'dan sonra bir isim gelmez,

örn. *A* **How many books are there?**
(Kaç tane kitap var?)
B **There are no books.**
(or: **There are none.**)
(Hiç kitap yok.)
(ya da: Hiç yok.)
A **How much milk is there?**
(Ne kadar süt var?)
B **There is no milk.**
(or: **There is none.**)
(Hiç süt yok.)
(ya da: Hiç yok.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına doğru olan olumsuz kelimeyi koyunuz:

1 *A* What have you got in your mouth?
B _____.
2 *A* How many sweets have you eaten?
B _____. I've eaten _____ sweets at all today.
3 *A* Who have you been talking to?
B _____.
4 Peter has _____ interest in sports.
5 Most of the students passed the exam, but ____ of them got really good marl s.
6 There are _____ good theatres in our town.

16 somebody, anybody, nobody

Şu cümleleri inceleyelim:

I saw **somebody** in the garden.
(Bahçede birisini gördüm.)
I did**n't** see **anybody** in the garden.
(Bahçede kimseyi görmedim.)
I saw **nobody** in the garden.
(Bahçede kimseyi görmedim.)

Somebody (bir kimse, birisi) olumlu cümlelerde kullanılır.
Anybody [(hiç) kimse] içinde olumsuz bir kelime (**not, never,** vb.) olan cümlelerde kullanılır.
Nobody [(hiç) kimse] kelimesinin kendisi olumsuz olduğu için başka bir olumsuz kelimeyle kullanılmaz.

Somebody ve **nobody** bir cümlenin öznesi olabilirler,
örn.**Somebody** was **in the garden.**
(Birisi bahçedeydi./Bahçede birisi vardı.)
Nobody was in the garden.
(Kimse bahçede değildi./Bahçede kimse yoktu.)

Anybody bir cümlenin öznesi olamaz.
Aynı anlama gelen **someone, somebody**'nin; **anyone, anybody**'nin; **no one** da **nobody**'nin yerine kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **somebody, anybody** ya da **nobody** koyunuz:

1 _____ from the post office brought this for you.
2 _____ came to see me at the weekend, so I was all alone.
3 I don't know _____ who speaks Chinese.
4 *A* _____ telephoned this morning.
B Oh, who was it?

5 I wanted to talk to_____about my problems, but_____wanted to listen because they were all watching television.
6 Please don't tell_____my secret.
7 _____is talking because everybody has a lot of work.
8 _____is talking, but I don't know who it is.

17 something, anything, nothing, somewhere, anywhere

a Şu cümlelerden hangilerinin olumlu hangilerinin olumsuz olduklarını inceleyelim:

There's **something** in that box.
(Kutuda bir şey var.)
There isn't **anything** in that box.
(Kutuda bir şey yok.)
(There's **nothing** in that box.
(Kutuda hiçbir şey yok.)

There's a cafe **somewhere** near here.
(Buraya yakın bir yerde bir kahvane var.)
There **isn't** a cafe **anywhere** near here.
(Buraya yakın hiçbir yerde kahvehane yok.)

Something (bir şey) olumlu cümlelerde kullanılır.
Anything [(hiç) bir şey] olumsuz cümlelerde kullanılır.
Nothing (hiçbir şey) kelimesinin kendisi olumsuz olduğu için başka bir olumsuz kelimeyle kullanılmaz.

Somewhere (bir yerde, bir yere) olumlu cümlelerde kullanılır.
Not...anywhere [(hiç) bir yerde/yere] olumsuz bir ifadedir.

Yukarda verilen kelimelerden sonra (**something,** vb.) bir sıfat kullanılabilir,
örn. **There's something heavy in that box.**
(O/şu kutuda ağır bir şey var.)
There isn't anything heavy in that box.
(O/şu kutuda ağır bir şey yok.)
There's nothing heavy in that box.
(O/şu kutuda ağır hiçbir şey yok.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **something, anything, nothing, somewhere** ya da **anywhere** koyunuz:

1 I didn't see_____about the fire in the newspaper.
2 My pen must be_____in this room.
3 We saw_____very unusual this morning, didn't we?
4 The children haven't_____to play games.
5 There was_____in the case. It was completely empty.

b Aşağıdaki cümlelerde **anything** ve **anywhere** kelimelerinden sonra kullanılan **to eat** (yemek), **to sit** (oturmak) fiillerinin nasıl kullanıldığını inceleyelim:

I'm hungry, but I haven't got **anything to eat.**
(Açım, ama yiyecek hiçbir şeyim yok.)
They're tired but they haven't got **anywhere to sit.**
(Yorgunlar, ama oturacak hiçbir yerleri yok.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **anything/anywhere + to +** fiilin yalın halini koyunuz:

1 I'm thirsty, but I haven't got _____.
2 We'd like to go somewhere, but we can't think of _____.
3 He'd like to read something, but he hasn't got _____.
4 They'd like to play football, but they haven't got _____.

Possessives | İyelik sıfatları ve zamirleri

18 Sıfatlar: **my, your,** vb.

Şu cümleleri inceleyelim:

My sisters and I are very different. **My** hair is blonde but **their** hair is very dark.
(Kız kardeşlerimle ben çok farklıyız. Benim saçlarım sarı, ama onların saçları çok siyah.)

My ve **their** kelimelerine iyelik sıfatları denir.
İyelik sıfatları şunlardır:

my (benim...), **your** [(senin...) (sizin...)],
his [(onun...) (erkek)], **her** [(onun...) (kadın)],
its [(onun...) (eşya)], **our** (bizim...),
their (onların...).

Aşağıdaki örneğe benzer şekilde cümlelerin boşluklarını tamamlayınız:

örn. If it belongs to David, it'll have **his** name in it.
1 If it belongs to me, it'll have _____ name in it.
2 If it belongs to Paula, it'll have _____ name in it.
3 If it belongs to you, it'll have _____ name in it.
4 If it belongs to Mr and Mrs Turner, it'll have _____ names in it.
5 If it belongs to Frank's sister, it'll have _____ name in it.
6 If it belongs to us, it'll have _____ names in it.
7 If it belongs to the school, it'll have _____ name in it.
8 If it belongs to you and your husband, it'll have _____ names in it.

19 Sıfatlar: **my, your,** vb., zamirler: **mine, yours,** vb.

Şu cümleleri karşılaştıralım:

My sister's house is very different from **my house.**
(Kız kardeşimin evi benim evimden çok farklıdır.)
Her house has three small rooms but **my house** is very large.
(Onun evinin üç küçük odası var, ama benim evim çok büyüktür.)
My sister's house is very different from **mine.**
(Kızkardeşimin evi benimkinden çok farklıdır.)
Hers has three small rooms but **mine** is very large.
(Onunkinin üç küçük odası var ama benimki çok büyüktür.)

Her ve **my** iyelik sıfatıdır.
Hers ve **mine** iyelik zamiridir.

İyelik sıfatları şunlardır:
my (benim...), **your** [senin... (sizin...)],
his[onun... (erkek)], **her** [onun... (kadın)],
its [onun... (eşya)], **our** (bizim...), **their** (onların...).

İyelik sıfatları daima bir isim ile birlikte kullanılır, örn. **my book, your trousers, her mother, our house, your idea, their problem.**

İyelik zamirleri şunlardır:

mine (benimki, benimkiler), **yours** (seninki, seninkiler, sizinki sizinkiler), **his** (onunki, onunkiler), **hers** (onunki, onunkiler), **its** (onunki, onunkiler), **ours** (bizimki, bizimkiler), **theirs** (onlarınki, onlarınkiler).

İyelik zamirleri bir isimle birlikte olmadan yalnız kullanılır, örn. ***A* Which hat is yours?**
[Hangi şapka seninki(si)?]
***B* Mine is the green one.**
(Benimki yeşil olan.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına iyelik zamirleri koyarak tamamlayınız:

1 I think that's my book. Yes, it's certainly_____.
2 I think those are_____socks. Yes, they are certainly hers.
3 I think that's their car. Yes, it's certainly_____.
4 I think those are our coats. Yes, they're certainly_____.
5 I think those are_____boots. Yes, they are certainly his.

20 **whose?** ile birlikte kullanılan sıfat ve zamirler

Şu cümleleri inceleyelim:

***A* Whose** book is this?
(Bu kimin kitabı?)
B It's **my book.** (*iyelik sıfatı*)
(Benim kitabım.)
***A* Whose** is this book?
(Bu kitap kimin?)
B It's **mine.** (*iyelik zamiri*)
[Benim(ki).]
***A* Whose** shoes are those?
(Şunlar kimin ayakkabıları?)
B They're **her shoes.** (*iyelik zamiri*)
(Onun ayakkabıları.)
***A* Whose** are those shoes?
(Şu ayakkabılar kimin?)
B They're **hers.** (*iyelik zamiri*)
[Onun(kiler).]

İyelik sıfatları; **whose** (18. maddeye bakınız) sorusuna cevap verir.

İyelik zarfları da; **whose** (19. maddeye bakınız) sorusuna cevap verir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına sadece tek kelime olarak ya **whose** ya bir iyelik sıfatı ya da bir iyelik zamiri koyunuz:

1 *A* _____ are those books?
B They're _____. They've got my name in them.
2 *A* _____ shirt is this?
B It's Peter's. It's got _____ name in it, so it must be _____.
3 *A* _____ are those records?
B They're mine and Jane's. They've got _____ names on them, so they must be _____.
4 *A* _____ dog is that?
B It's Mr and Mrs Smith's. It's got _____ name on _____ collar, so it must be _____.
5 *A* _____ is this wallet?
B It's Veronica's. It's got _____ name inside, so it must be _____.
6 *A* All these caps are the same. _____ is that one?
B I think it belongs to you. Yes, it's got _____ name in it, so it must be _____.

21 -in hali: **a boy's voice, the capital of England**

a Kişiler

Şu cümleleri inceleyelim:

A boy's voice is much higher than **a man's voice.**
(Bir çocuğun sesi bir erkeğin sesinden çok daha tizdir.)
Shakespeare's plays are famous all over the world.
(Shakespear'in oyunları bütün dünyada ünlüdür.)

Bu cümleler aşağıdaki şu cümleler ile aynı anlama gelir:
The voice of a boy is much higher than the voice of a man.
(Bir çocuğun sesi bir erkeğin sesinden çok daha tizdir.)
The plays of Shakespeare are famous all over the world.
(Sheakespear'in oyunları bütün dünyada ünlüdür.)

Aşağıda bir at yarışında koşacak atlarla ilgili bilgiler verilmiştir, inceleyelim:

Horse (At)	**Owner** (Sahibi)	**Jockey** (Cokeyi)
Red Star	The Queen	Fred Barrow
Morning Mist	Sir Harry Wright	Ted Long
Happy Girl	Mr Truman	Johnny Porter
All My Love	Dina Dore	Sam Silk

Bu bilgilere göre şöyle söyleyebiliriz:
Red Star is the Queen's horse.
(Red Star, Kraliçe'nin atıdır.)
Sam Silk is Dina Dore's jockey.
(Sam Silk, Dina Dore'nin cokeyidir.)

Örneklerde görülen cümleler gibi siz de diğer at ve cokeyler için benzeri cümleler kurunuz.

b Nesneler ve yerler

Şu cümleyi yukarıda **a** kısmında verilen cümlelerle karşılaştıralım:

London is **the capital of England.**
(Londra İngiltere'nin başkentidir.)

Genellikle tepeden virgül (') nesne ve yer isimleri için kullanılmaz. Bunun yerine **of**'lu grup kullanılır.

Siz de yukarıdaki örneğe benzer şekilde Paris, Washington D.C., Roma, Ankara ve Madrid için cümleler kurunuz.

22 Çift iyelik: **some friends of mine**

Şu cümlelerde iyelik zamirlerinin nasıl kullanıldıklarını inceleyelim:

Some friends of mine are buying that house.
(Arkadaşlarımdan bazıları o evi satın alıyorlar.)
Is she **a cousin of yours?**
(O senin bir kuzenin mi?)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına iyelik zamiri koyarak anlamı tamamlayınız:

1 I know Terry very well. He's a friend of_____.
2 These photos are all of Margaret's family. These girls here are cousins of_____.
3 He's borrowed several records of_____, but he's never given them back to us.
4 They must know Peter. He's a colleague of_____.

23 Üstünlük dereceleri: **as... as, -er than, the same... as**

a **as . . . as, -er than**

Şu cümleleri inceleyelim:

Alan is **taller than** Bob, but he isn't **as tall as** David.
(Alan, Bob'dan daha uzun boyludur, ama David kadar uzun boylu değildir.)
David is **older than** Clive.
(David, Clive'den daha büyüktür/yaşlıdır.)
Clive's shoes are **as big as** Bob's.
(Clive'in ayakkabıları Bob'ınkiler kadar büyüktür.)

As...as (kadar), **-er than** (-den daha) anlamına gelir.

Yukarıdaki cümlelerde verilen bilgiler aşağıdaki tablodan elde edilmiştir:

	Height (m) (Boyu)	**Age** (Yaşı)	**Shoe size** (Ayakkabı nr)
Alan	1.78	19	46
Bob	1.69	18	45
Clive	1.78	17	45
David	1.81	18	43

Yukarıdaki tablodaki bilgileri kullanarak sözü geçen kişiler hakkında aşağıdaki karşılaştırma kelimeleriyle cümleler kurunuz:

taller than, shorter than, as tall as;
older than, younger than, as old as;
bigger than, smaller than, as big as.

b **the same . . . as**

Şu cümleleri inceleyelim:

This is **the same as** mine.
[Bu benimkinin aynı(sı).]
Your coat is **the same** colour **as** my gloves.
(Senin palton benim eldivenlerimle aynı renkte.)

Karşılaştırma yapmak için **the same** (aynı) ile **as**'ı birlikte kullanınız.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **as** ya da **than koyunuz:**

1 His name is the same____our teacher's.
2 London is bigger_____Paris.
3 Tom isn't_____clever_____Kate.
4 She's about the same age_____my sister.

24 Üstünlük derecesi: **-er, more**

Şu cümleleri inceleyelim:

Mount Everest is **higher than** Mont Blanc.
(Everest Dağı, Mont Blanc'dan daha yüksektir.)
Gold is **more expensive than** silver.
(Altın, gümüşten daha pahalıdır.)

Kısa sıfatların üstünlük derecelerini yaparken bu sıfatların sonuna **-er** eki getirilir,
örn. **smaller than** **higher than** **hotter than.**
(-den daha küçük -den daha yüksek -den daha sıcak)

Uzun sıfatların üstünlük derecelerini yaparken bu sıfatlardan önce **more** kullanılır,
örn. **more expensive than** **more dangerous than.**
(-den daha pahalı -den daha tehlikeli)

Aşağıda cümlelerin boşluklarını parantez içindeki sıfatlarla birlikte **-er than** ya da **more... than** kullanarak tamamlayınız:

örn. She is **fatter than** her sister. (fat)
1 This book is _____ that one. (interesting)
2 The air here is _____ in a big town. (clean)
3 ***A*** Was her ring _____ yours? (expensive)
B Yes, mine was much _____ hers. (cheap)
4 Fred is _____ his father. (slim)
5 Mosquitoes are _____ flies. (small)
6 ***A*** I think motorbikes are _____ cars. (dangerous)
B I agree. Cars are much _____ motorbikes. (safe)

25 Üstünlük derecesi **-er,** enüstünlük derecesi: **-est**

Şu cümleleri inceleyelim ve **taller than** (-den daha uzun) ile **the tallest** (en uzun) arasındaki kullanım farkını görelim:

Roger is **taller than** all the other boys; he is **the tallest.**
(Roger diğer bütün çocuklardan daha uzun boyludur; o en uzun boylusudur.)
Roger is **the tallest boy;** he is **taller than** all the other boys.
(Roger en uzun boylu çocuktur; o diğer bütün çocuklardan daha uzun boyludur.)

Dikkat ettiyseniz **tallest** derken **the**'yı da kullanıyoruz, yani **the tallest** diyoruz. Ama **taller**'ı tek başına kullanıyoruz.

Aşağıdaki cümleleri, yukarıdaki örneklerdekine benzer şekilde tamamlayınız:

1 Sylvia is the prettiest girl; she is_____ all the other girls.
2 Elephants are bigger than all other animals; they are_____animals.
3 Fred is the fastest runner; he is_____all the other runners.
4 That house is bigger than all the other houses; it is_____house.
5 Fiona is fatter than all the other girls; she is_____ girl.
6 This is the tallest tree; it is_____all the other trees.

Bazı sıfatlar kurala uymaz ve sıfatın yalın şekli, üstünlük derecesi ve en-üstünlük dereceleri birbirinden farklıdır.

good, better than, the best;
(iyi, -den daha iyi, en iyi)
bad, worse than, the worst.
(kötü, -den daha kötü, en kötü)

Kurala uymayan bu şekilleri aşağıdaki cümlelerin boşluklarına koyarak anlamı tamamlayınız:

7 Tina is a very good student. In fact she is_____student, she is_____ all the other students.
8 The cowboy film was very bad. It was_____all the other films; in fact it was_____film of all.

26 Üstünlük derecesi: **more:** enüstünlük derecesi **most**

a **more . . . than, the most...**

Şu cümleleri inceleyelim ve **more expensive than** (-den daha pahalı) ve **the most expensive** (en pahalı) yapılarının arasındaki kullanım farkını görelim:

This car is **more expensive than** all the other cars; it is **the most expensive.**
[Bu araba diğer bütün arabalardan daha pahalıdır; (o) en pahalı araba.]

This is **the most expensive car;** it is **more expensive than** all the other cars.
[Bu en pahalı arabadır; (o) diğer bütün arabalardan daha pahalıdır.]

Dikkat ettiyseniz **most expensive** derken **the**'yı kullanıyoruz, yani **the most expensive** diyoruz; ama **more expensive** derken **the**'yı kullanmıyoruz.

Yukarıdaki örneklerde olduğu gibi, aşağıdaki cümleleri tamamlayınız:

1 Sylvia is_____intelligent girl; she is_____the other girls.
2 This exercise is_____the other exercises; it is_____difficult.
3 Mrs Johnson was_____interesting speaker; she was_____all the other speakers.
4 This machine is_____efficient_____all the other machines; it is_____.

b **much, more**

Şu cümleleri inceleyelim:

A Do you eat **much** butter?/Do you eat **a lot of** butter?
(Çok tereyağ yer misiniz?/Çok tereyağ yer misiniz?)
B No, we eat **more** margarine **than** butter.
(Hayır, tereyağdan daha çok margarin yeriz.)

There are **many/a lot of** cinemas in Manchester, but there are **more** in London.
(Manchester'de çok sinema var, ama Londra'da daha çok var.)

More (daha çok) kelimesi, **much** ve **many** sıfatlarının üstünlük derecesidir; aynı zamanda **a lot (of)**'ın da üstünlük derecesi yerine kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **more** veya **than** ya da **more than** koyarak tamamlayınız:

1 ***A*** Have you had much trouble at school recently?
B Yes, in fact this year we've had_____last year.
2 ***A*** I see that you have a lot of birds in your garden.
B Yes, and there are even_____here in the spring.
3 _____men_____women have serious car accidents.
4 Fred smokes a lot, but Tony smokes even_____.

c **most of us/you/them**

Şu cümleyi inceleyelim:

There weren't enough seats for all of us, but **most of us** managed to sit down.
(Hepimize yetecek kadar yer yoktu, ama çoğumuz oturabildik.)

Most of [-in çoğu, -in epey (bir) kısmı] anlamına gelir ve % 50'den daha fazla bir çoğunluğu gösterir. **Most of us** (çoğumuz), **most of you** (çoğunuz), **most of them** (onların çoğu) demektir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını yukarıdaki üç ifadeden birini kullanarak tamamlayınız:

1 We can't all swim, but_____can.
2 Some of you will perhaps fail the exam, but_____will pass.
3 A few of the students are boys, but_____are girls.

d **like most/best**

Şu cümlelerde bir fiille birlikte **most** (en, en çok), **best** (en, en çok) kelimelerinin nasıl kullanıldıklarını görelim:

John has many hobbies, but he **likes** tennis **most.**
(John'ın çok hobisi var, ama en çok tenisi sever.)
My parents like all kinds of food, but they **like** fish **best.**
(Annemle babam her çeşit yemeği sever, ama en çok balığı severler.)

Aynı şeyleri değişik bir şekilde de söyleyebiliriz:
John has many hobbies, but **what he likes most** is tennis.
(John'ın çok hobisi var, ama en çok sevdiği tenistir.)
My parents like all kinds of food, but **what they like best** is fish.
(Annemle babam her çeşit yemeği sever, ama en çok sevdikleri balıktır.)

Aşağıdaki cümleleri aynı şekilde tamamlayınız:

1 My brothers listen to all kinds of music, but _____ is jazz.
2 Mrs Lawson watches lots of different sports, but _____ is football.
3 I like all sorts of food, but _____ is Indian curry.
4 Ted plays several instruments, but _____ is the piano.

27 **so ... that, such ... that**

a Şu cümleleri karşılaştıralım:

That flower is **so** lovely.	That's **such a** lovely flower.
(O çiçek öyle güzel ki.)	(O öyle güzel bir çiçek ki.)
Those flowers are **so** lovely.	Those are **such** lovely flowers.
(O çiçekler öyle güzel ki.)	(Onlar öyle güzel çiçekler ki.)
That food is **so** lovely.	That's **such** lovely food.
(O yemek öyle güzel ki.)	(O öyle güzel yemek ki.)

Such (a) (böyle, öyle, o kadar, bu kadar, bu gibi) yapısı ya bir sıfat ya da bir isimle birlikte kullanılır; sayılabilen tekil bir isimle kullanıldığında **a** (ya da **an**) kullanılması gerekir, örn. **a flower, an ice cream.**

So (böyle, öyle, o kadar, bu kadar, o derece) sadece bir sıfatla birlikte kullanılır. **So much** veya **many** ile de kullanılır ve (o/bu kadar çok) anlamına gelir.

örn. **There were so many flies.**
(O kadar çok sinek vardı ki.)
There was so much food.
(O kadar çok yemek vardı ki.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **so, such, such a** ya da **such an** koyunuz:

1 She's_____clever girl.
2 They're_____clever girls.
3 She's_____clever.
4 Roger's got_____many shirts.
5 Their children are_____helpful.
6 They're_____helpful children.
7 There's_____much dirt on the windows.
8 It was_____interesting book.

b. Şu cümleleri inceleyelim:

They were **such lovely flowers (that)** I took a photo of them.
(Öyle güzel çiçeklerdi ki onların fotoğraflarını çektim.)
There were **so many flies (that)** we couldn't have our picnic.
(Öyle çok sinek vardı ki piknik yapamadık.)

Sonuçta ne olduğunu göstermek için cümlemize **so** ve **such** ile (**that**'i istersek kullanırız istemezsek kullanmayız) devam edebiliriz.

Yukarıda **a** kısmındaki alıştırmada verilen 8 cümleye aşağıdaki sonuçları ekleyiniz:

a (that) they pass all their exams easily.
b (that) you can't see through them.
c (that) I read it in one day.
d (that) he doesn't know which to wear.

28 Sonu **-ly** ile biten zarflar

Şu cümleleri inceleyelim:

She is a **quick** worker. *(sıfat)*
(O çabuk bir işçidir.)
She works **quickly.** *(zarf)*
(O çabuk çalışır.)

Çoğu sıfatın sonuna **-ly** ekleyerek zarf yapılır, örn. **quick** (sıfat), **quickly** (zarf). Fakat bu kurala uymayan bazı zarflar da vardır:

Sıfat	**Zarf**
good (iyi)	well [iyi (şekilde)]
fast (çabuk)	fast [çabuk (şekilde)]
hard (zor)	hard (gayretle, harıl harıl, sıkı)

Sıfatların sonunda bulunan **y, -ly** takısı eklendiğinde **—i** ye dönüşür: **pretty—prettily, happy—happily,** vb.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına sıfat ya da zarf koyunuz:

örn. She has a loud voice; she talks **loudly.**

1 They are hard workers; they work_____.
2 It's a _____ train; it goes very fast.
3 They are happy children; they play_____ together.
4 She was wearing a pretty dress; she was dressed very_____.
5 He did a bad job. In fact, he did the job very_____.
6 She's got a sweet voice; she sings very_____.
7 He's a slow worker; he works very_____.
8 The car is in its_____ place; I usually park it there.
9 She's a _____ painter; she paints very well.
10 They're good singers; they sing very_____.

[(Sağlıkça) iyi] olmak anlamında kullanılan **well** zarf değil sıfattır, örn. ***A*** **How's your mother?**
(Annen nasıl?)
B **She's very well, thank you.**
(Çok iyi, teşekkür ederim.)

29 **already, yet**

Şu cümleleri inceleyelim:

A Has the plane left **yet?**
[Uçak (şu ana kadar) kalktı mı?]
B Yes, it left two hours ago.
(Evet, iki saat önce kalktı.)

My little boy is only four, but he has **already** started school.
(Benim küçük oğlum daha dört yaşında, ama şimdiden okula başladı.)

Already ve **yet** 'bulunduğumuz andan, şu andan önce' anlamını verirler. **Already** olumlu cümlelerde kullanılır (**yet** ile karşılaştırınız). **Already**'nin cümle içinde kullanma yeri şöyledir: **am, is, are, was** ve **were** fiillerinden sonra gelir,

örn. **Mrs Jones is already here.**
(Mrs Jones zaten burada.)

Cümlede eğer bir fiil grubu varsa (yardımcı fiil + ana fiil) **already** bu yardımcı fiille (örn. **has, is**) ana fiil (örn. **written, waiting**) arasına girer,

örn. **Mrs Jones has already arrived.**
(Mrs Jones geldi bile.)
Those boys are already making trouble.
(Şu çocuklar rahatsızlık vermeye başladılar bile.)

Cümlede yardımcı fiil yok, yalnız ana fiil varsa **already** bu fiilden önce kullanılır,

örn. **Lucy has only been in Spain for two months, but she already speaks good Spanish.**
(Lucy sadece iki aydır İspanya'da, ama şimdiden iyi İspanyolca konuşuyor.)

Yet (henüz, daha, hâlâ, şimdiye kadar) genellikle cümlenin sonuna gelir ve sadece soru ve olumsuz cümlelerde kullanılır (**already** ile karşılaştırınız),

örn. ***A*** **Has Mrs Jones arrived yet?**
[Mrs Jones (şu ana kadar) geldi mi?]
B **No, not yet.**
(Hayır, henüz gelmedi.)
Mrs Jones hasn't arrived yet.
(Mrs Jones henüz gelmedi.)

Aşağıdaki cümlelerin uygun yerlerine **already** ya da **yet** koyunuz:

1 Your friends are in the hall.
2 The 8 o'clock train hasn't come.
3 It's only 10 o'clock but they've prepared lunch.
4 Has the boss come back?
5 Haven't you written those letters?
6 My mother has bought all her Christmas presents.

30 **still**

a Şu cümleleri inceleyelim:

Ten years ago Charlie was living in Bristol. He hasn't moved; he **still** lives there.
[On yıl önce Charlie Bristol'da oturuyordu. (Başka yere) gitmedi; hâlâ orada oturuyor.]
Five years ago Olive was interested in jazz. She hasn't changed; she is **still** interested in jazz.
(Beş yıl önce Olive cazla ilgileniyordu. Hiç değişmedi; hâlâ cazla ilgileniyor.)

Still (hâlâ, daha) birşeyin önceden olduğu gibi kaldığını, değişmediğini anlatır. Cümle içinde kullanım yeri ise şöyledir:

Am, is, are, was, were'den sonra gelir,
örn. **She is still ill.**
(Hâlâ hasta.)

Cümlede eğer bir fiil grubu varsa (yardımcı fiil + ana fiil) **still** yardımcı fiille (örn. **is, are**) ana fiil (örn. **raining, sitting**) arasına girer,

örn. **It is still raining.**
(Hâlâ yağmur yağıyor.)

Cümlede yardımcı fiil yok, yalnız ana fiil varsa **still** bu fiilden önce kullanılır,
örn. **He still lives there.**
(Hâlâ orada oturuyor.)

Aşağıdaki cümleleri, yukarıdaki örneklerde olduğu gibi, tamamlayınız:

1 Kay was a good chess player when she was young. Nothing has changed. She_____a good player.
2 Years ago Kim liked cowboy films. He hasn't changed. He_____ cowboy films.
3 When he was a boy, Alan was a good photographer. He hasn't changed. He_____a good photographer.
4 Years ago Chris painted very well. Nothing has changed. She _____very well.

b Şu cümleleri inceleyelim:

He **still doesn't** play.
(Hâlâ oynamıyor.)
I **still haven't** seen her.
(Onu daha görmedim.)
Sam **still can't** type.
(Sam hâlâ daktilo ile yazamıyor.)

Still olumsuz yardımcı fiillerden (**don't, hasn't**) önce kullanılır.

Aşağıdaki cümleleri **still** ve uygun olumsuz bir yardımcı fiil kullanarak tamamlayınız:

örn. I didn't read the newspaper this morning, and I **still haven't** read it.

1 Sheila didn't work hard at school, and she _____ work hard.
2 Kay couldn't ski well last winter, and she _____ ski well.
3 I didn't see the exhibition last month, and in fact I _____ seen it.
4 When they were young the children didn't like the dark, and they _____ like it.

31 very, much

Şu cümleleri karşılaştıralım:

An Alfa Romeo is **very** expensive.
[Bir Alfa Romeo (araba) çok pahalıdır.]
A Rolls Royce is **much** more expensive than an Alfa Romeo.
(Bir Rolls Royce, bir Alfa Romeo'dan çok daha pahalıdır.)

Very (**much** kullanılmaz) sıfatların ve zarfların yalın halinden önce kullanılır, örn. **very good** (çok iyi), **very expensive** (çok pahalı), **very slowly** (çok yavaş).

Much (**very** kullanılmaz) sıfat ve zarfların üstünlük derecelerinden önce kullanılır, örn. **much better** (çok daha iyi), **much more expensive** (çok daha pahalı), **much more slowly** (çok daha yavaş).

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **very** ya da **much** koyunuz:

örn. He walks **much** more slowly than he used to.
He plays footbal **very** well.

1 They think the film was _____ interesting.
2 Is this flat _____ smaller than yours?
3 Stella was driving _____ fast.
4 She was driving _____ faster than I was.

32 once, twice, three times, vb.

Şu cümleleri inceleyelim:

I usually eat meat **once** a day, in the evening.
(Genellikle günde bir defa, akşam, et yerim.)
He goes on holiday **twice** a year, at Christmas and in the summer.
(Yılda iki defa, Noel'de ve yazın, tatil yapar.)
I telephoned him **five times** last weekend but he was never in.
[Ona geçen hafta sonu beş defa telefon ettim, ama (bürosunda/evinde) yoktu.]

Aşağıdaki tabloyu ve cümleleri inceleyelim:

Aşağıda adları yazılan kişilerin değişik hastalıkları vardır; İlâç almaları, iğne olmaları ve muntazaman da doktora gitmeleri gerekmektedir.

	Doctor (Doktor)	**Medicine** (İlâç)	**Injections** (İğneler)
Mr Jackson	1/week	2/day	3/week
Mrs Thomas	1/month	3/day	1/day
Miss Bloom	2/month	4/day	2/week
Mr Potter	1/week	1/day	6/week

Mr Jackson must go to the doctor's **once a week.**
(Mr Jackson haftada bir defa doktora gitmeli.)
He must take medicine **twice a day.**
(Günde iki defa ilâç almalı.)
He must have injections **three times a week.**
(Haftada üç defa iğne olmalı.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını, tabloda gösterilen bilgileri kullanarak doldurunuz:

1 Mrs Thomas must go to the doctor's _____.
2 She must take medicine _____.
3 She must have injections _____.
4 Miss Bloom must go to the doctor's _____.
5 She must take medicine _____.
6 She must have injections _____.
7 Mr Potter must go to the doctor's _____.
8 He must take medicine _____.
9 He must have injections _____.

Prepositional phrases

33 Yer gösteren edatlar

Şu cümlede kullanılan edatları inceleyelim:

I've left all my money **at** home **on** the table **in** the kitchen.
[Bütün paramı evde, mutfakta(ki) masanın üzerinde bıraktım.]

Bir kimsenin ya da bir şeyin bulunduğu yerden söz ederken: etrafı çevrili ya da kapalı bir yer için **in** (-de/-da, -in içinde) edadını kullanırız, örn. **in a shop** (bir dükkânda), **in a factory** (bir fabrikada), **in a room** (bir odada), **in a house** (bir evde), **in a cinema** (bir sinemada), **in a car** (bir arabada), **in the air** (havada). **In** edatı aynı zamanda bir saha, alan için de kullanılır, örn. **in a town** (bir kasabada), **in London** (Londra'da), **in a village** (bir köyde), **in the country** (şehir dışında), **in a garden** (bir bahçede).
In için şu kullanımı da unutmayın: **in the south** (güneyde), **in the north** (kuzeyde), vb. ve **in the class** (sınıfta), **in the group** (grupta).

On [-de/-da (-in üzerinde/yüzünde)] edatı bir yüzey ya da çizgi için kullanılır, örn. **on a table** (bir masada), **on the floor** (yerde, döşemede), **on a wall** (bir duvarda), **on a roof** (bir damda), **on a line** (bir çizgide/bir sırada), **on the coast** (sahilde, kıyıda). **On** edatı aynı zamanda şu durumlar için de kullanılır: **on a bus** (bir otobüste), **on a bike** (bir bisiklette), **on a train** (bir trende), **on holiday** (tatilde), **on the left** (solda), **on the right** (sağda).

Diğer durumlar için **at** (-de/-da) kullanılır, örn. **at home** (evde), **at school** (okulda), **at work** (işte), **at the bus stop** (otobüs durağında), **at the station** (istasyonda).

Yukarıdaki edatlardan biriyle aşağıdaki cümlelerin boşluklarını doldurunuz:

1 She works_____a big shop_____Bristol.
2 There's a book_____the floor. Put it_____the table.
3 I often see Mrs Price_____the station, waiting for her train.
4 Brighton is_____the coast_____the south of England.
5 My daughter isn't_____work today; she has stayed home because she doesn't feel well.
6 There were several people_____the bus stop.
7 Mr and Mrs Briggs were_____the shop, talking to the assistant; their children were waiting_____the car that was standing_____the shop.
8 Yesterday we spent the day_____the country; we had lunch_____a pretty little village.
9 When I was_____the bus this morning, I saw two boys_____the church roof.
10 The children are playing_____their bikes_____the park.

11 There are only 12 students_____my class. The girl who sits _____the left of me is from Spain; the boy who sits _____ my right is a Dane.
12 My mother teaches_____ a school_____Oxford.

34 Hareket gösteren edatlar

Şu cümlede kullanılan edatları inceleyelim:

You can easily go **by** car **from** Italy **to** Greece; drive **through** Yugoslavia **along** the Adriatic coast road.
(Arabayla İtalya'dan Yunanistan'a kolayca gidebilirsiniz; Yugoslavya' dan Adriyatik sahili yolunu izleyerek geçersiniz.)

Hareket için genellikle **to** (-e/-a) kullanılır, örn. **go to school** (okula gitmek), **go to the shops** (dükkânlara gitmek), **fly to Canada** (Kanada'ya uçmak), **drive to work** (arabayla işe gitmek), **go to the beach** (plaja gitmek), **walk to town** (kasabaya yürümek), **write to your sister** (kız kardeşine yazmak), **post a letter to a friend** (bir arkadaşa mektup göndermek).

To edatının göstermiş olduğu hareketin tam tersi **from** (-den/-dan) ile ifade edilir, örn. **We walked from Brighton to Hastings.** (Brighton'dan Hastings'e kadar yürüdük.)

These flowers are from our garden. (Bu çiçekler bizim bahçemizden.) Şu kullanımı da unutmayın: **come from** (-li olmak, -den gelmek): **I come from Leeds.** (Ben Leeds'liyim.)

Uzayan bir şey boyunca yapılan hareketler için **along** (boyunca, boyunda, kıyısında, kenarında) edatı kullanılır, örn. **along the road** (yol boyunca), **along the river** (nehir boyunca), **along the coast** (sahil boyunca).

Bir taraftan diğer tarafa olan hareketler için **through** (-nin içinden) kullanılır: **through the door** (kapıdan, kapının içinden), **through a window** (bir pencereden, bir pencerenin içinden) **through a tunnel** (bir tünelden, bir tünelin içinden), **through the wood** (ormandan, ormanın içinden).

Taşıtlar için **by** (ile) kullanılır, örn. **by train** (trenle), **by bus** (otobüsle), **by bike** (bisikletle), **by plane** (uçakla), **by boat** (gemiyle, kayıkla).

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına yukarıda verilen edatları koyunuz:

1 They go _____work _____bus.
2 We walked _____the road _____the village because it was too wet to go _____the wood.
3 In the morning the young couple sailed _____the coast _____ Torquay_____Plymouth; in the afternoon they went back Torquay_____train.

4 Sometimes we can't open the door, and then we have to climb _____the window.
5 I've written a letter to my cousin. Can you take it _____the post office, please?
6 I'm not English. I come_____Scotland.

35 Zaman gösteren edatlar

Şu cümledeki edatları inceleyelim:

President Kennedy died **in** 1963. He was shot **at** 12.30 p.m. **on** Monday the 22nd November.
(Başkan Kennedy 1963'de öldü. 22 Kasım Pazartesi günü öğleden sonra saat 12.30'da vuruldu.)

At [(-de/-da) saatlerin söylenişinde kullanılır], örn. **at six o'clock** (saat altıda), **at half past two** (iki buçukta). Şu kullanımları da unutmayın: **at the weekend** (hafta sonunda), **at night** (gece), **at Christmas** (Noel'de), **at Easter** (Paskalya'da).

On edatı günlerin söylenişinde kullanılır, örn. **on Monday** [pazartesi (günü)], **on Saturday** [cumartesi (günü)], **on Christmas Day** (Noel gününde), **on my birthday** (doğum gününde), **on 5th September** (5 Eylülde). Unutmayınız, **on** edatı **next** (gelecek, sonraki), **this** (bu), ya da **last** (geçen, son) kelimeleri ile kullanılmaz. Bu nedenle şöyle söylenir, örn. **next Saturday** (gelecek Cumartesi), **this Thursday** (bu çarşamba), **last Friday** (geçen cuma).

In (-de/-da, -in içinde) ayların söylenişinde kullanılır, örn. **in June** (haziranda); mevsimlerin söylenişinde kullanılır, örn. **in summer** (yazın), ya da **in the summer** (yazın) ve yılların söylenişinde kullanılır, örn. **in 1980** (1980'de). Şu kullanımları da unutmayınız: **in the afternoon** (öğleden sonra), **in the morning** (sabahleyin), **in the evening** (akşamleyin).

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını, eğer gerekiyorsa, yukarıda verilen edatlardan biriyle tamamlayınız:

1 Sara was born _____2 o'clock _____17th July.
2 She was born_____1979.
3 Our daughter came to see us_____last Friday, and she'll go back to university_____next Saturday.
4 We often go for a drive_____Saturday. We leave home early _____the morning, and we come back late_____the evening.
5 My birthday is_____May, and my wife's is_____Christmas Day.
6 I sometimes have to work_____night.

36 too big to/for , not big enough to/for

Şu cümleleri karşılaştıralım:

This book is too big { **for** my pocket. / **to go** in my pocket }

[Bu kitap { cebim için çok / cebime giremeyecek kadar } büyük]

This book isn't small enough { **for** my pocket. / **to go** in my pocket. }

[Bu kitap { cebim için yeterince / cebime girecek kadar } küçük değil.]

Kişi ya da nesneler tek başına söylendiğinde, örn. **my pocket, for** kullanılır.

Bir fiil bulunduğu zaman ise, örn. **to go in my pocket, to** kullanılır. Demek ki, **too big to** (-meyecek kadar büyük) ve **too big for** (-için çok büyük) anlamına geliyor.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **for** ya da **to** koyunuz.:

1 My grandfather is too old_____walk very far.
2 Are these cases strong enough_____the long journey?
3 This cupboard isn't big enough_____hold all my things.
4 This parcel is too big_____send by post.
5 Is Peter old enough_____drive a car?
6 These shoes are too expensive_____me.

37 Edatlı fiiller

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Everyone was **talking** loudly.
(Herkes yüksek sesle konuşuyordu.)
I **talked to** some nice people at the party.
(Partide bazı hoş kişilerle konuştum.)

Look (bakmak), **talk** (konuşmak), **listen** (dinlemek) ve **wait** (beklemek) fiillerini bir nesne almadan da kullanabiliriz.

örn. **He was looking.**
(O bakıyordu.)
They talked.
(Onlar konuştular)

They are listening carefully.
(Dikkatle dinliyorlar.)
We waited a long time.
(Uzun süre bekledik.)

Ama bu fiillerin bir nesneyle kullanılması gerekiyorsa kendilerinden sonra bir edata gerek vardır: **look at something** (bir şeye bakmak), **talk to someone** (biriyle konuşmak), **talk about something** (bir şey hakkında konuşmak), **listen to someone** (birini dinlemek), **wait for something** [bir şey(i) beklemek],

örn. **He was looking at the stars.**
(Yıldızlara bakıyordu.)
They talked to everybody.
(Herkesle konuştular.)
They are listening carefully to the story.
(Hikâyeyi dikkatle dinliyorlar.)
We waited a long time for the bus.
(Uzun süre otobüsü bekledik.)

Ask someone (birine sormak), **tell someone** (birine söylemek) ve **visit someone** (birini ziyaret etmek) yapılarında fiille nesnesi arasında herhangi bir edat kullanılmaz.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına, eğer gerekiyorsa, bir edat koyunuz:

1 ***A*** Are they still talking_____?
B Yes, they are talking_____the football match.
2 ***A*** Why is she waiting_____?
B I don't know. I think she's waiting_____her husband.
3 Wait a moment. I'm just looking_____these pictures.
4 We visited_____our grandparents last weekend.
5 ***A*** Did you talk_____the manager?
B Yes, I asked_____him for more money.
6 Tell_____Florence that I'm in a hurry.
7 ***A*** Was Marjory listening_____her records?
B No, she was looking_____her stamp collection.
8 We talked_____a very nice young girl while we were waiting _____the train.

38 **can**

Şu cümleleri inceleyelim:

I'm good at running. I **can** run 100 metres in only 12.5 seconds.
(Koşuda iyiyimdir. 100 metreyi sadece 12.5 saniyede koşabiliyorum.)
I'm not a good long-jumper. I **can't** jump more than 3 metres 90.
(İyi bir uzun atlayıcı değilim. 3 metre 90'dan daha fazla atlayamıyorum.)

Can (-e bilir/-e biliyor) olumlu; **can't** (-emez/-amaz) ya da aynı anlama gelen ve **not** ile birlikte yazılan **cannot** olumsuzdur.

Aşağıdaki paragrafı okuyunuz ve tabloyu inceleyiniz:

Maria, Peter, Sally ve Joe atletizme, özellikle koşu ve atlamaya ilgi duyan gençlerdir. Aşağıdaki dereceler onların bu yıl yaptıkları en iyi zaman ve derecelerdir.

	Running: (Koşu)	**Running:** (Koşu)	**Jumping:** (Atlama)
	100 metres (100 metre)	800 metres (800 metre)	Long jump (Uzun atlama)
Maria	14,5 secs	2 mins 15 secs	5 metres 30 cm
Peter	13,0 secs	2 mins 50 secs	4 metres 90 cm
Sally	13,5 secs	2 mins 30 secs	5 metres 20 cm
Joe	15.5 secs	2 mins 20 secs	5 metres 50 cm

Maria **can** run 100 metres in 14.5 seconds, but Joe **can't.**
(Maria 100 metreyi 14.5 saniyede koşabilir, ama Joe koşamaz.)
Peter **can't** jump 5 metres 20, but Sally **can.**
(Peter 5 metre 20'yi atlayamaz, ama Sally atlayabilir.)
Peter **can** run 800 metres in 2 minutes 50, but Joe **can't.**
(Peter 800 metreyi 2 dakika 50'de koşabilir, ama Joe koşamaz.)

Dikkat ettiyseniz **5 metres 20** deniliyor, 20'den sonra 'centimetres (santimetre)' kelimesini söylemeye gerek duyulmuyor. **2 minutes 50** deniliyor. 50'den sonra 'seconds (saniye)' kelimesini söylemeye gerek duyulmuyor.

Yukarıdaki tabloda verilen bilgileri kullanarak aşağıdaki cümleleri tamamlayınız:

1 Joe_____100 metres in 14.5 seconds, but Maria_____.
2 Sally_____800 metres in 2 mins 30, but Peter_____.
3 Joe_____100 metres in 13 seconds, but Peter_____.
4 Maria_____5 metres 50, but Joe_____.
5 Sally_____100 metres in 13.5 seconds, but Joe_____.

6 Joe_____800 metres in 2 minutes 20, but Sally.
7 Maria_____100 metres in 13.5 seconds, but Sally.
8 Peter_____5 metres 30, but Maria.

39 could

Şu cümleyi inceleyelim:

I **couldn't** ride a bicycle when I was six, but now I can.
(Altı yaşındayken bisiklete binemiyordum, ama şimdi binebiliyorum.)

Can'in geçmiş zaman şekli **could** (-ebilirdi) olur.

Aşağıdaki paragrafı okuyunuz ve tabloyu inceleyiniz:

Maria, Peter, Sally ve Joe atletizme ve ozellikle koşu ve atlamaya ilgi duyan gençlerdir. Hepsi bu yıl geçen yıldan daha iyiler. Aşağıdaki dereceler onların bu yıl ve geçen yıl yaptıkları en iyi zaman ve derecelerdir.

	Running: (Koşu)	**Running:** (Koşu)	**Jumping:** (Atlama)
	100 metres (100 metre)	800 metres (800 metre)	Long jump (Uzun atlama)
Maria	last year 15.5 secs	2 mins 40 secs	5 metres 10 cm
	this year 14.5 secs	2 mins 15 secs	5 metres 30 cm
Peter	last year 13.5 secs	3 mins 5 secs	4 metres 40 cm
	this year 13.0 secs	2 mins 50 secs	4 metres 90 cm
Sally	last year 14.0 secs	2 mins 40 secs	5 metres 00 cm
	this year 13.5 secs	2 mins 30 secs	5 metres 20 cm
Joe	last year 17.0 secs	2 mins 50 secs	5 metres 30 cm
	this year 15.5 secs	2 mins 20 secs	5 metres 50 cm

Last year Maria **could** run 100 metres in 15.5 seconds; now she can run it in 14.5 seconds.
(Geçen sene Maria 100 metreyi 15.5 saniyede koşabiliyordu; ama şimdi 14.5 koşabiliyor.)
Last year Peter **couldn't** jump 4 metres 90, but now he can.
(Geçen sene Peter 4 metre 90'ı atlayamıyordu, ama şimdi atlayabiliyor.)
Last year Joe **could** run 800 metres in 2 minutes 50, but now he can run it in 2 minutes 20.
(Geçen sene Joe 800 metreyi 2 dakika 50'de koşabiliyordu, ama şimdi 2 dakika 20'de koşabiliyor.)

Dikkat ettiyseniz **4 metres 90** deniliyor, 90'dan sonra 'centimetres (santimetre)' kelimesini söylemeye gerek duyulmuyor. **2 minutes 50** deniliyor, 50'den sonra 'seconds (saniye)' kelimesini söylemeye gerek duyulmuyor.

Yukarıdaki tabloda verilen bilgileri kullanarak aşağıdaki cümleleri tamamlayınız:

1 Last year Sally _____ 5 metres; now she _____ 5 metres 20.
2 Last year Joe _____ 100 metres in 15.5 seconds, but now he _____.
3 Last year Maria _____ 5 metres 10; now she _____ 5 metres 30.
4 Last year Peter _____ 100 metres in 13 seconds, but now he _____.
5 Last year Sally _____ 800 metres in 2 minutes 40; now she _____ it in 2 minutes 30.
6 Last year Joe _____ 5 metres 50, but now he _____.

40 **must** ve **need to**

a **must**

Şu cümleleri inceleyelim:

I've got toothache, I **must** go to the dentist.
(Dişim ağrıyor. Dişçiye gitmeliyim.)
In England, you **must** drive on the left-hand side of the road.
(İngiltere'de araba yolun sol tarafından sürülmelidir.)

Must [(yap)malı, (yap)ması lazım] çekimsiz fiilinden sonra **to** kullanılmaz.

Aşağıdaki takvim yapraklarına bakınız. Takvim yapraklarında sizin bu hafta yapacağınız işler yazılı. Bu gün 21 Nisan, Pazar.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına bu hafta yapmanız gereken işleri yazınız:

örn. Today I **must write** letters to Pat and Jean.
1 Tomorrow I_____to the dentist's.
2 On Tuesday I_____for the neighbours.
3 On Wednesday I_____French.
4 On Thursday I_____the French test.
5 On Friday I_____food for the weekend.
6 On Saturday_____ supper for the family.
And on Sunday I can relax!

Soru yapabilmek için **must** öznenin başına getirilir,

örn. **Must I go to the dentist's tomorrow?**
(Yarın dişçiye gitmek zorunda mıyım?)
(When must I go to the dentist's?)
(Dişçiye ne zaman gitmek zorundayım?)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **must,** özne ve ana fiili koyunuz:

örn. When **must I do** my French test?
1 What_____on Tuesday?
2 _____French on Wednesday?
3 When_____food for the weekend?
4 _____ supper on Saturday?

b **need to, don't/doesn't need to**

Şu cümleleri inceleyelim:

A I **need to** go to the bank.
(Bankaya gitmem lâzım.)
B I've got plenty of money. I **don't need to** go till next week.
(Çok param var. Gelecek haftaya kadar gitmeme gerek yok.)

Need (gerekmek, icap etmek) anlamına gelir, **must** ile aynı anlamdadır, ama **need** genellikle bir yardımcı fiil olarak kullanılmaz; çoğu zaman ana fiil olarak kullanılır. Ana fiil olarak kullanıldığında anlamı (ihtiyacı olmak, gereksinme duymak)'tır, örn. **I need a new pair of shoes.** (Yeni bir çift ayakkabıya ihtiyacım var.)
Need, to ile kullanılabilir, bu şekildeki anlamı (gerekli olmak, lüzumlu olmak)'tır.
Özet olarak:
a) **need** çekimsiz fiil olarak kullanılabilir. **Must** ile aynı anlamdadır. Çekimsiz fiillerin tüm özelliklerine sahiptir.
b) **need** genellikle ana fiil olarak kullanılır. Olumsuz, olumlu ve olumsuz şekilleri yardımcı fiil kullanılarak yapılır.

c) **need, to** ile kullanılabilir. **Have to** ile aynı anlamdadır. Olumsuz, olumlu ve olumsuz soru şekilleri yardımcı fiil kullanılarak yapılır.

Olumlu cümle	**Olumsuz cümle**	**Soru**
I need to go	I don't need to go	Do I need to go?
(Gitmem lâzım)	(Gitmeme gerek yok)	(Gitmeme gerek var mı?)
She needs to go	She doesn't need to go	Does she need to go?
(Gitmesi lâzım.)	(Gitmesine gerek yok)	(Gitmesine gerek var mı?)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **need** fiilinin doğru şeklini ve ona uyan bir zamiri koyunuz:

A I want to go to Mexico. What_____to do before I go?
B You_____to book your aeroplane ticket. You_____to buy some summer clothes. You_____to get some travellers' cheques.
A _____to get a visa?
B Oh yes, I forgot that.
A _____to take any special medicines?
B Well, you_____to take something for malaria if you're going to the coast. If you're only going to Mexico City, you_____to.

c **must** ve **don't/doesn't need to**

Şu cümleyi inceleyelim:

Fred **must** go but I **don't need to** (go).
(Fred gitmeli, ama benim gitmeme gerek yok.)

İkinci **go**'yu tekrar etmesek de olur. **But** ile birleşmiş bu iki cümlenin fiili olan **go** ikinci cümlede kullanılmasa da açıkça belli olmaktadır.

Yazıhanede on kişi var. Herkes pazartesi işe başlayıp cuma akşamına kadar çalışıyor ama beş kişi cumartesi günü de çalışıyor. Bu beş kişi her cumartesi değişiyor. Aşağıdaki listede isimlerinin altı çizili kişiler gelecek cumartesi çalışacak olanlardır.

BROWN & PARTRIDGE
SATURDAY WORKING

Mr Brown	Mr Walters
Miss Partridge	Miss Jenkins
Mrs Thomas	Miss Towers
Mr Lucas	Mr Proctor
Miss Peabody	Mr Bull

Mr Lucas **must** work next Saturday, but Miss Peabody **doesn't need to.**
(Mr Lucas'ın gelecek cumartesi çalışması lâzım, ama Miss Peabody'nin çalışmasına gerek yok.)
Miss Peabody **doesn't need to** work, but Mr Lucas **must.**
(Miss Peabody'nin çalışmasına gerek yok, ama Mr Lucas'ın çalışması lâzım.)

Yukarıdaki çizelgede verilen bilgileri kullanarak aşağıdaki cümleleri tamamlayınız:

1 Mr Brown _____ work, but Miss Jenkins _____.
2 Mr Bull _____ work, but Mr Walters _____.
3 Mr Proctor _____ work, but Miss Towers _____.
4 Miss Partridge _____ work, but Mrs Thomas. _____.

41 **had to**

Şu cümleleri inceleyelim:

I must go to the dentist. My teeth are very bad.
(Dişçiye gitmem lâzım. Dişlerim çok kötü.)
I **had to** go to the dentist seven times last year.
(Geçen yıl yedi defa dişçiye gitmek zorunda kaldım.)

Must'ın geçmiş zaman şekli **had to** (-mesi lâzımdı) olur.

40a maddesindeki haftalık iş programına bakınız:

Şimdi 28 Nisan, Pazar ve o hafta yapılması gerekli tüm işleri yapmış bulunuyorsunuz. Bir arkadaşınız size geçen hafta niçin kulübe gitmediğinizi soruyor,

örn. *A* Why didn't you go to the club on Sunday?
(Pazar günü niçin kulübe gitmedin?)
***B* Because I had to write letters to Pat and Jean.**
(Çünkü Pat ve Jean'a mektup yazmam lâzımdı.)

Aynı şekilde siz de aşağıdaki sorulara cevap veriniz:

1 Why didn't you go to the club on Monday?
2 Why didn't you go to the club on Tuesday?
3 Why didn't you go to the club on Wednesday?
4 Why didn't you go to the club on Thursday?
5 Why didn't you go to the club on Friday?
6 Why didn't you go to the club yesterday?

42 should

Aşağıdaki şu cümleleri inceleyelim:

A I really enjoy watching tennis, but I don't often get the chance.
(Tenis seyretmeyi gerçekten seviyorum, ama pek fırsat bulamıyorum.)
B You **should** go to Wimbledon. You'll see first-class tennis there.
(Wimbledon'a gitmelisin. Orada birinci sınıf tenis seyredersin.)
A I'd like to play tennis, too, but I don't know where to play.
(Tenis oynamak da isterdim, ama nerede oynanır bilmiyorum.)
B You **should** join a club. Then you can use their tennis courts.
(Bir kulübe girmelisin. O zaman onların tenis kortlarından yararlanabilirsin.)

Should (–meli, –malı) çekimsiz fiili, konuşan kişinin ya kendisi ya da başka birinin belirli bir şekilde davranması gerektiğine inandığını, yani 'tavsiye' ifade eder.

Aşağıdaki paragrafı okuyunuz ve tabloyu inceleyiniz:

Birkaç genç Avrupa Oyunlarından bazılarını seyretmek istiyorlar, ama özellikle görmeyi istedikleri müsabakaların yapılacağı günde orada olmayı arzu ediyorlar. Aşağıdaki tablo oyunların programını göstermektedir.

EUROPEAN GAMES			
MONDAY	Running	**THURSDAY**	Swimming
TUESDAY	Boxing	**FRIDAY**	Jumping
WEDNESDAY	Shooting	**SATURDAY**	Diving

Fred likes diving, so **should** he go on Saturday? Yes, he **should.**
(Fred tramplen ve kule atlamayı seviyor, onun için cumartesi günü mü gitmeli? Evet, cumartesi günü gitmeli.)
Sara likes jumping, so **should** she go on Saturday? No, she **shouldn't.** She **should** go on Friday.
(Sara atlamaları seviyor, onun için cumartesi günü mü gitmeli? Hayır, gitmemeli. Cuma günü gitmeli.)

Yukarıdaki tablodaki bilgileri kullanarak aşağıdaki cümleleri tamamlayınız:

1 Jim likes jumping, so should he go on Friday? Yes,_____.
2 Bill likes swimming and diving, so should he go on Tuesday?
No,_____. He_____.

3 Beryl likes boxing, so should she go on Tuesday? Yes,_____.
4 Tom likes shooting, so should he go on Thursday? No,_____. He_____.
5 Ann likes running and swimming, so should she go on Wednesday?_____.
6 Tina likes running and jumping, so should she go on Monday and Friday?_____.

43 ought to

Şu cümleleri inceleyelim:

He's too fat. He **ought to** eat less.
(Çok şişman. Daha az yemeli.)
He **ought to** visit his old mother more often.
(Yaşlı annesini daha sık ziyaret etmeli.)

Ought to (-meli, -malı) bir görev, kuvvetli ihtimal, tavsiye ifade eder. Mecburiyet ifade etmediğine dikkat edin.
Eğer postayla gönderilmiş bir hediye alırsanız, bir yakınınız size şöyle diyebilir,

örn. **You ought to write and thank him/her.**
(Ona bir mektup yazıp teşekkür etmelisin.)
Bunun anlamı: 'bunu yapman lâzım, bu senin için bir ödev' demektir.

Doktorlar hastalarına genellikle **ought to**'lu cümlelerle tavsiyede bulunurlar,

örn. **You ought to take more exercise, and you ought not to smoke.**
(Daha fazla spor yapmalısınız ve sigara içmemelisiniz.)
Doktor hastaya daha fazla spor yapmasını kuvvetle tavsiye ediyor, sigara içmenin de sağlığına zararlı olacağın ikaz ediyor.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **ought to** ya da **ought not to** koyup her cümleyi aşağıdaki tavsiyelerden birini kullanarak tamamlayınız:

a eat so much
b smoke so much
c go and see her
d pay me back
e disturb her
f eat more

1 You are too thin. You_____.
2 Tom is too fat. He_____.
3 I lent John £ 5 two months ago. He really_____.
4 Jill is in hospital. We_____.
5 Mary is preparing for her exams. We_____.
6 He has a very bad cough, so he_____.

44 **shall, will**

Şu cümleleri inceleyelim:

I **shall/will** clean the car this weekend. (**I'll** clean the car...)
(Bu hafta sonu arabayı temizliyeceğim.) (... arabayı temizleyeceğim.)
Fred **will** go to his parents' at Christmas. (Fred**'ll** go...)
(Fred Noel'de anne babasını ziyarete gidecek.) (Fred ... gidecek.)
Shall we go home now?
(Şimdi eve gidelim mi?)
Will you visit us again next week?
(Gelecek hafta bizi yine ziyaret edecek misiniz?)

Gelecek zaman gösteren cümlelerde **I** ve **we**'den sonra **will** ya da **shall** kullanılabilir.

örn. **I will go** (gideceğim) ya da **I shall go** (gideceğim),
we will come (geleceğiz) ya da **we shall come** (geleceğiz).

Diğer bütün şahıslarla **will** kullanılır, örn. **you will stay** (kalacaksın), **she will be** (olacak), **they will sing** (şarkı söyleyecekler), **Peter will go** (Peter gidecek). Soru cümleleri dışında **shall** ya da **will** yerine **'ll** kullanılır.
Soru cümlelerinde bir öneride bulunmak için **I** ve **we** ile **shall** kullanılır.

örn. **Shall I open the door for you?**
(Size kapıyı açayım mı?)
What shall we do now?
(Şimdi ne yapalım?)

Shall ile sorulan bu sorular, soru sorulan kişinin öneri hakkında soruyu soran kişi için karar vermesini ister. Diğer bütün öznelerle **will** kullanılır.

örn. **Will you still be here on Saturday?**
(Cumartesi günü hâlâ burada olacak mısın?)
What will she do if it rains?
(Yağmur yağarsa ne yapacak?)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **will** ya da **shall** koyunuz:

1 Mike_____ be 19 next birthday.
2 ***A*** Where_____ I put the cases?
B Put them over there, please.
3 If they give me some more money, I_____ take a holiday.
4 When_____ the dinner be ready, Dad?
5 ***A***_____ we have a game of cards?
B No, let's just watch TV.

6 How many people_____come, do you think?
7 *A* Where_____you be next year at this time?
B I don't know. Perhaps I_____be in England.
8 If the weather's fine at the weekend, we_____come and see you.

45 going to

Şu cümleleri inceleyelim:

A What are you **going to** do this evening?
(Bu akşam ne yapacaksınız?)
B I'm **going to** paint my bathroom.
(Banyomu boyayacağım.)

Gelecek hakkında konuşulurken **am, is are + going to** kullanılır. Bu kullanışta **go** gitmek demek değildir. **Be going to** gelecekte yapılacak bir şey için şimdiden karar verildiğini ifade eder,

örn. *A* **What are you going to do on Saturday?**
(Cumartesi günü ne yapacaksın?)
B **I'm going to work in the garden.**
(Bahçede çalışacağım.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **be going to**'nun uygun şeklini koyunuz. (**Be**'nin buradaki uygun şeklinin **am, is, are** olduğunu unutmayınız.)

1 *A* What_____you_____do this summer?
B I_____visit my cousins.
2 *A* How_____your parents_____travel?
B They_____travel by car.
3 *A* What_____Tina_____do with her motorbike?
B She_____sell it.
4 *A* When_____your husband_____take the children to the circus?
B He_____take them on Friday.
5 *A* What_____we_____have for lunch?
B We_____have beef stew.
6 *A* When_____Milly_____take her holiday?
B She_____take it in July.

46 had better

Şu karşılıklı konuşmayı inceleyelim:

A I've got a cold.
(Nezle oldum.)
B Then you'**d better** stay in bed, **hadn't** you?
(O halde yataktan çıkmasan iyi olur, değil mi?)

You'd better, you had better'ın kısa şeklidir. **Had better** (... daha iyi olur) herhangi bir durumda yapılacak akla uygun, mantıklı şeyi söylemek için kullanılır. **Had, have** fiilinin geçmiş zaman şekli olmasına rağmen **had better** gelecek zaman gösterir.

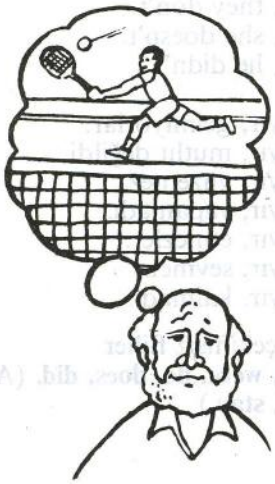
Aşağıdaki B cümlelerindeki boşlukları A cümlesine makul bir cevap verecek şekilde **had better** ve bir fiil ile doldurunuz ve 'değil mi'li sorusunu da ekleyerek ifadeyi tamamlayınız:

örn. **You'd better go** to the doctor's, **hadn't** you?

1 *A* I've got a lot of work to do tomorrow.
B _____early,_____you?
2 *A* I've got toothache.
B _____to the dentist's,_____you?
3 *A* I've got a headache.
B _____an aspirin,_____you?
4 *A* My shoes are dirty.
B _____them,_____you?
5 *A* We've got no food in the house.
B _____shops,_____we?

47 used to

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I **used to play** tennis.
(Eskiden tenis oynardım.)
I often played tennis, but I don't play now.
(Sık sık tenis oynardım, ama şimdi oynamıyorum.)

Bu cümleler anlamca birbirinin benzeridir.
Used to sadece geçmiş zaman için kullanılır, şimdiki zamanla hiçbir ilgisi olmayıp şimdiki zaman şekli de yoktur.

Used to geçmişte bir defa meydana gelmiş bir olayı anlatmaz, birçok defa meydana gelmiş ya da uzun süre devam etmiş bir şeyi ifade eder.
Ama gelin şu cümleleri inceleyelim:

I often go to Indian restaurants.
(Sık sık Hint lokantalarına giderim.)

[Bu cümlede **used to** kullanılamaz. Çünkü cümle geniş zamandadır.]

Ten years ago he visited Italy.
(On yıl önce İtalya'yı gidip gördü.)

[Bu cümlede **used** kullanılamaz. Çünkü gidip görme hareketi geçmişte bir kez gerçekleşmiştir.]

Anlamda bir değişme olmaması şartıyla, **used to** kullanarak cümleleri tekrar yazınız:

1 Now Larry often writes short stories.
2 My brother played bridge a lot when he was at university.
3 Last summer my uncle and aunt went to Turkey.
4 Years ago I swam almost every day.
5 Ron smoked cigarettes when he was a young man.
6 Now Ron almost always smokes a pipe.
7 My mother once met the King when she was a little girl.
8 My cousins spent every summer in the country until they were about 18.
9 I liked jazz a lot when I was a teenager.
10 Ray very often works late.

48 Kısa cevaplar

Aşağıdaki sorulara verilen kısa cevapları inceleyelim:

Sorular	**Kısa cevaplar**	
1 Are they coming?	Yes, they are.	No, they aren't
2 Was she happy?	Yes, she was.	No, she wasn't.
3 Can John swim?	Yes, he can.	No, he can't
4 Could he do it?	Yes, he could.	No, he couldn't.
5 Do they dance?	Yes, they do.	No, they don't.
6 Does she like them?	Yes, she does.	No, she doesn't.
7 Did he stay?	Yes, he did.	No, he didn't.

1 Geliyorlar mı?	Evet, geliyorlar.	Hayır, gelmiyorlar.
2 Mutlu muydu?	Evet, mutluydu.	Hayır, mutlu değildi.
3 John yüzebilir mi?	Evet, yüzebilir.	Hayır, yüzemez.
4 Onu yapabildi mi?	Evet, yapabildi.	Hayır, yapamadı.
5 Dans ederler mi?	Evet, ederler.	Hayır, etmezler.
6 O, onları sever mi?	Evet, sever.	Hayır, sevmez.
7 O kaldı mı?	Evet, kaldı.	Hayır, kalmadı.

Kısa cevaplarda sadece yardımcı fiiller ya da çekimsiz fiiller kullanılabilir, örn. **can, could, am, is, are, was, were, do, does, did.** (Ana fiil kullanılamaz, örn. **come, swim, dance, like, stay.**)

Yukarıda olduğu gibi, aşağıdaki kısa cevapları tamamlayınız:

1 ***A*** Must we go now?
B Yes, we_____.
2 ***A*** Did they see him?
B No, they_____.
3 ***A*** Can Fred ski?
B No, he_____.
4 ***A*** Does Linda like you?
B Of course she_____.
5 ***A*** Are you leaving England?
B Yes, we_____.

6 *A* Do you know the answer?
B Yes, I_____.
7 *A* Could you swim five years ago?
B No, I _____.
8 *A* Was he there?
B No, he_____.
9 *A* Do the girls live here?
B Yes, they_____.
10 *A* Were they playing tennis?
B No, they_____.

49 **so do I; I do, too,** vb.

a **so, too**

Şu cümleleri inceleyelim:

Chris can ski.	Ian can ski, too.
	Ian can, too.
	So can Ian.
(Chris kayak yapabilir.)	(Ian da kayak yapabilir.)
	[Ian da (yapabilir).]
	[Ian da (yapabilir).]

Ian can ski, too tam cümlesi yerine aynı anlama gelen ve daha kısa olan şu cümleleri kullanabiliriz: **Ian can, too** ya da **So can Ian.**

Şu örneklere bakalım:

1 They've got a colour TV.	**So have we**	ya da	**We have, too.**
2 Fred is in London.	**So is Louise**	ya da	**Louise is, too.**
3 Molly plays chess.	**So does Kay**	ya da	**Kay does, too.**
4 Sally wrote to the paper.	**So did Bill**	ya da	**Bill did, too.**

1 Renkli bir TV'leri var.	Bizim de.	Bizim de.
2 Fred Londra'da.	Louise de.	Louise de.
3 Molly satranç oynar.	Kay de	Kay de.
4 Sally gazeteye yazdı.	Bill de.	Bill de.

Bu yapılarda sadece yardımcı fiiller ya da çekimsiz fiiller kullanılır, örn. **can, could, will, would, am, is, are, was, were have, do, does, did.**

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **so...** ya da **..., too** kullanarak tamamlayınız:

1 Alice can speak German, and_____her brother.
2 We live in a small flat, and they_____,_____.
3 Mother is still in bed, and_____my sister.
4 Mother is still in bed, and my sister_____,_____.
5 Joy went to the match, and Helen_____,_____.
6 My wife plays the piano, and_____her sister.
7 My wife plays the piano, and_____her sisters.
8 Robin was very hungry, and I_____,_____.
9 Robin was very hungry, and we_____,_____.
10 My boss has gone to the festival and_____her assistants.

b **neither/nor, either**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Brian can't swim.	Terry can't swim, either. **Terry can't, either.** **Neither can Terry.** **Nor can Terry.**
(Brian yüzemez.)	(Terry de yüzemez.) [Terry de (yüzemez.)] [Terry de (yüzemez.)] [Terry de (yüzemez.)]

Terry can't swim, either tam cümlesi yerine aynı anlama gelen ve daha kısa olan şu cümleleri kullanabiliriz: **Terry can't, either** ya da **Neither can Terry** ya da **Nor can Terry.**

Şu örnekleri de inceleyelim:

We haven't seen their new car.	**Neither has Paul** **Nor has Paul**	ya da	**Paul hasn't either.**
(Onların yeni arabasını görmedik.)	Paul da. Paul da.		(Paul da.)
Mrs Webb isn't there.	**Neither is Ray** **Nor is Ray**	ya da	**Ray isn't, either.**
(Mrs Webb orada değil/orada yok.)	Ray de Ray de		(Ray de.)
Dick didn't touch it.	**Neither did I** **Nor did I**	ya da	**I didn't, either.**
(Dick ona elini sürmedi/ona dokunmadı.)	Ben de Ben de.		(Ben de.)
Colin doesn't like the book.	**Neither do we** **Nor do we**	ya da	**We don't, either.**
(Colin kitabı sevmiyor.)	Biz de. Biz de.		(Biz de.)

Bu yapılarda sadece yardımcı fiiller ya da çekimsiz fiiller kullanılır, örn. **can, could, will would, am, is are, was, were, have, do, does, did.**

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **neither/nor...** ya da **..., either** kullanarak tamamlayınız:

1 Jack can't speak French, and _____ his sister.
2 We don't live near the shops, and they ____, ____.
3 Pam isn't in the garden, and _____ your brother.
4 Pam isn't in the garden, and your brother ____, ____.
5 Nick didn't come to see me, and Mary ____, ____.
6 My husband doesn't play bridge, and _____ I.
7 My husband doesn't play bridge, and _____ our daughter.
8 Robin wasn't at the dance, and Sara ____, ____.
9 Robin wasn't at the dance, and his sisters ____, ____.
10 I haven't said anything, and _____ Bob.

50 **be** fiilinin şimdiki zaman şekli

a Şu cümlelerdeki fiil şekillerini inceleyelim.

A **Are** you English?
(İngiliz misiniz?)
B No, **I'm** American, but my parents **are** from Scotland. And my husband's Australian.
(Hayır, Amerikalıyım, ama annem babam İskoçyalıdır. Kocam da Avustralyalıdır.)

Tekil						**Çoğul**		
Tam şekli	I am	you are	he is	she is	it is	we are	you are	they are
Kısa şekli	I'm	you're	he's	she's	it's	we're	you're	they're

I am (benim), **you are** (sensin), **he is** [odur (erkek)], **she is** [odur (dişi)], **it is** [odur (kişi dışında kalan)], **we are** (biziz), **you are** (sizsiniz, sizlersiniz), **they are** (onlar).

Is aynı zamanda tekil isimlerle kullanılır, örn. **the house is, Mary is. Are** çoğul isimlerle kullanılır, örn. **the houses are.** Eğer özne iki ya da daha çok kişi ya da şeyden oluşmuşsa yine **are** kullanılır, örn. **John and Mary are, the dog and the cat are.**

Aşağıda soru cümlelerindeki boşluklara **am, is** ya da **are** koyunuz; cevaplardaki boşluklara da **I'm, you're, he's, she's; it's, we're** ya da **they're** koyunuz:

1 ***A*** _____you Spanish?
B No,_____from Portugal.
2 ***A*** Where_____Peter?
B _____in the kitchen.
3 ***A*** _____we in the right room?
B Yes,_____in this class.
4 ***A*** _____the girls in bed?
B Yes,_____very tired.
5 ***A*** When_____you and your husband at home?
B _____always at home in the evenings.
6 ***A*** _____Mrs Cross away?
B Yes,_____in Paris this week.
7 ***A*** _____I ill, doctor?
B No,_____perfectly all right.

b Kısa cevaplar

Şu soru ve cevapları inceleyelim:

A Are you a doctor?
(Doktor musunuz?)
B **Yes, I am.**
(Evet, doktorum.)

A Is he a good swimmer?
(O iyi bir yüzücü müdür?)
B **No, he's not./No, he isn't.**
(Hayır, değildir./Hayır, değildir.)

Bu soruyu 'Yes' ve kısa bir cevap kullanarak cevaplayabilirsiniz. Burada **Yes, I am** demek **'Yes, I am a doctor'** demektir. Olumlu kısa cevaplarda özne ve fiilin kısaltılmış şekli **(I'm, you're, he's, she's we're, they're)** kullanılmaz.

Bir soruyu 'No' ve kısa bir cevap kullanarak cevaplayabilirsiniz. Bu cümlede **No, he's not** ve **No, he is not** demek 'No, he is not a good swimmer' demektir. Olumsuz kısa cevaplarda kısaltılmış olumsuz şekiller **(isn't, aren't)** kullanılabilir.

Aşağıdaki kısa cevapları tamamlayınız:

1 *A* Am I in the first team?
B Yes,_____.
2 *A* Are my socks dry?
B No,_____.
3 *A* Is Dublin in England?
B No,_____.
4 *A* Are you and your sister Arsenal fans?
B Yes,_____.
5 *A* Is Mrs Hurst in?
B Yes,_____.
6 *A* Excuse me. Are we near the station?
B No,_____.
7 *A* Are you a policeman?
B Yes,_____.
8 *A* Is Brian in the office?
B No,_____.

51 İsim ile **be** fiilinin uyuşması

Şu cümleleri inceleyelim:

The **girl is** here.
(Kız burada.)
The **girls are** here.
(Kızlar burada.)

Tekil bir isim fiilin tekil şekli, çoğul bir isim de fiilin çoğul şekli ile kullanılır.

Şu kelimeler tekildir: **foot** (ayak), **tooth** (diş), **man** (adam, erkek), **woman** (kadın), **child** (çocuk), **news** (haber), **everyone** (herkes), **everything** (herşey), **everybody** (herkes).

Şu kelimeler çoğuldur: **feet** (ayaklar), **teeth** (dişler), **men** (adamlar, erkekler), **children** (çocuklar), **scissors** (makas), **glasses** (gözlük), **jeans** (kot pantolonu), **pyjamas** (pijama), **trousers** (pantolon), **people** (şahıslar, kimseler, kişiler), **police** [polis (teşkilâtı), polisler, zabıta] ve aynı şekilde **the English (people)** [İngiliz (halkı)], **the Chinese** (Çinliler), vb.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **is** ya da **are** koyunuz:

1 The women_____getting on the bus.
2 The news_____very interesting.
3 The English_____usually fond of tea.
4 Everybody_____in the garden.
5 The people_____all asleep.
6 Your new trousers_____in your bedroom.
7 The children_____playing chess.
8 Everything_____very expensive.
9 The police_____looking for two young girls.
10 His teeth_____hurting.
11 There_____nobody here. Where_____everybody?
12 Where_____my pyjamas?

52 **Be** fiilinin şimdiki ve geçmiş zaman şekli

Aşağıdaki olumlu ve soru cümlelerindeki kelime sırasını inceleyelim:

I am right.	**Am I** right?
(Ben haklıyım/doğruyum.)	(Ben haklı mıyım/doğru muyum?)
Bristol is in the west.	**Is Bristol** in the west?
(Bristol batıdadır.)	(Bristol batıda mıdır?)
Your friends are coming.	**Are your friends coming?**
(Arkadaşların geliyor.)	(Arkadaşların geliyor mu?)
Terry was at the match.	**Was Terry** at the match?
(Terry maçtaydı.)	(Terry maçta mıydı?)
They were swimming in the sea.	**Were they swimming** in the sea?
(Denizde yüzüyorlardı.)	(Denizde yüzüyorlar mıydı?)

Olumlu cümlelerde **am, is, are, was** ve **were** özneden sonra kullanılır.

Sorularda **am, is, are, was** ya da **were** özneden önce kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **am, is, are, was** ya da **were** ve (gerekiyorsa) bir özne koyunuz:

1 *A* Where_____studying English?
B I'm studying at home.
2 *A* _____raining?
B Yes, very hard.

3 *A* _____at the meeting?
B Fanny was, but Gerry wasn't.
4 *A* How many apples_____there in the bag?
B There are four.
5 *A* _____the next customer?
B Yes, you are.
6 *A* Where_____at 10 o'clock?
B I don't know, but she wasn't here.

Aşağıdaki cümleleri soru haline getiriniz:

örn. His grandfather was a farmer.
Was his grandfather a farmer?

1 The visitors were teachers.
2 I am late.
3 The second book was interesting.
4 The red jacket is expensive.
5 Those little cakes are very sweet.
6 The German film was good.

53 **Have** fiilinin şimdiki ve geçmiş zaman şekli

Aşağıdaki soru ve cevaplarda **have** fiilinin değişik şekillerini ve nasıl kullanıldıklarını inceleyelim:

A **Have you (got)** any brothers or sisters?
(Hiç erkek ya da kız kardeşin var mı?)
(Do you have any brothers or sisters?)
(Hiç erkek ya da kız kardeşin var mı?)
B I **have (got)** two sisters, but I **haven't (got)** any brothers.
(İki kız kardeşim var, ama hiç erkek kardeşim yok.)
A **Did you have** breakfast this morning?
(Bu sabah kahvaltı yaptın mı?)
B Yes, I **had** orange juice and toast, but I **didn't have** any coffee.
(Evet, portakal suyu içtim ve tost yedim, ama hiç kahve içmedim.)

Have bir cümlenin ana fiili olarak kullanıldığında (sahip olmak) anlamına gelir. Türkçedeki [(birisinin bir şeyi) var, vardır] fiilinin karşılığıdır.

Yukarıda ikinci karşılıklı konuşmada görüldüğü gibi **have** ayrıca (yemek, içmek) anlamına da gelir.

Have fiilinin geniş zaman hali şudur:

Tekil	Çoğul
I have (got) you have (got) he/she/it has (got)	we have (got) you have (got) they have (got)

Çoğu zaman **have**'den sonra **got** kullanılır: **have got.** Bu yapı **got**'sız olarak kullanılan **have** fiiliyle aynı anlama gelir, yani (sahip olmak, -de olmak, yanında olmak). Soru şekli **have** + **özne** + **got?** ya da **has** + **özne** + **got?** olur. Olumsuz şekli ise **haven't got** ya da **hasn't got**'tır.

Got kullanmadan yapılan soru şekli iki türlü olur:
örn. **Have you...?** ya da **Do you have...?**
Has she...? ya da **Does she have...?**

Aynı şekilde olumsuz şekli de iki türlü olur,
örn. **you haven't...** ya da **you don't have...**
she hasn't... ya da **she doesn't have...**

Have fiilinin geçmiş zaman şekli **had**'dir; **did** + **özne** + **have?** sorularda ve **didn't have** de olumsuz cümlelerde kullanılır.

Aşağıdaki cümleleri boşluklara **have** fiilinin uygun zaman ve şeklini koyarak tamamlayınız:

1 Cats_____nine lives.
2 A cat_____nine lives.
3 _____Mary_____green eyes? Yes, she_____.
4 _____you_____an interesting trip last weekend?
5 _____we_____enough milk for the children?
6 I_____one of your books, and Jack_____the other.
7 Last Saturday I_____dinner with Molly and Simon.
8 Ian often_____a shower before he goes to bed.

54 Şimdiki zaman

a Düz cümleler

Şu cümlelerdeki fiil yapılarını inceleyelim:

Oh, no! It's **raining** again.
(Eyvah! Yine yağmur yağıyor.)
Wait for me! I'**m coming,** too.
(Bekle beni! Ben de geliyorum.)

Şimdiki zaman **am, is, are** ve fiilin **-ing** şeklinin birlikte kullanılması ile yapılır, örn. **going, walking, cooking.**

Tekil	**Çoğul**
I am going	we are going
(ben gidiyorum)	(biz gidiyoruz)
you are going	you are going
(sen gidiyorsun)	(siz gidiyorsunuz)
he/she/it is going	they are going
(o gidiyor)	(onlar gidiyorlar)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına fiilin şimdiki zaman şeklini koyunuz:

1	Sheila_____ready now.	(get)
2	I can't come now. I_____lunch.	(have)
3	Look! Those boys_____over the wall.	(climb)
4	Can you see the postman? I think he_____here.	(come)
5	Open the curtains, I think it_____.	(snow)
6	Excuse me! You_____on my foot.	(stand)

b Sorular

Şu sorulardaki kelime sırasını inceleyelim:

Are we **leaving** now? I'm not quite ready.
(Şimdi mi gidiyoruz? Henüz hazır değilim.)
What's Sue **wearing** today? She's always so smart.
(Sue bugün ne giyiyor? O daima çok şıktır.)

Şimdiki zamanda yapılan sorularda özne **(she, you, I)** ve yardımcı fiil **(am, is, are)** yer değiştirirler, örn. **She is (going)** [(O gidiyor), **is she (going)?**] (O gidiyor mu?) olur.

am I going?	are we going?
(ben gidiyor muyum?)	(biz gidiyor muyuz?)
are you going?	are you going?
(sen gidiyor musun?)	(siz gidiyor musunuz?)
is he/she/it going?	are they going?
(o gidiyor mu?)	(onlar gidiyorlar mı?)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına parentez içinde verilen fiillerin şimdiki zaman şekillerini koyunuz:

1 What _____ the children _____ now? (do)
2 It's very late. _____ Joan still _____? (study)
3 Why _____ you still _____? It's six o'clock. (work)
4 Hello, Sara. Oh, _____ it _____? (snow)

55 Geniş zaman

Şu cümlelerdeki fiil şekillerini inceleyelim:

I **like** wine, but my brother **prefers** beer.
(Ben şarabı severim, ama erkek kardeşim birayı tercih eder.)
They all **live** in Liverpool except for John, who **lives** in London.
(Londra'da oturan John dışında, onların hepsi Liverpool'da otururlar.)

Geniş zamanda **I, you, we, they** ya da çoğul öznelerle fiilin yalın şekli kullanılır, örn. **I go, you stay, we think, they play, Tom and Gerry live, the glasses break.**

He, she, it ya da tekil öznelerle fiilin yalın halinin sonuna **-s** ilave edilmiş şekli kullanılır, örn. **he stays, she thinks, it plays, Tom lives, the glass breaks.**

Aşağıdaki tablo bazı kişiler hakkında bilgi vermektedir; inceleyelim:

	Home town (Memleketi)	**Sport** (Spor)	**Favourite music** (En sevdiği müzik)	**Newspaper** (Gazete)
Laura	Bristol	squash	pop	*Daily Mirror*
Tony	Cardiff	rugby	jazz	*The Guardian*
Sheila	Leeds	squash	classical	*Daily Telegraph*
Donald	Leeds	football	jazz	*The Guardian*

Laura **lives** in Bristol.
(Laura Bristol'da oturur.)
Laura and Sheila **play** squash.
(Laura ve Sheila squash oynar.)
Laura **likes** pop music.
(Laura popüler müziği sever.)
Laura **reads** the *Daily Mirror.*
(Laura 'Daily Mirror' okur.)

Yukarıdaki tabloda verilen bilgileri kullanarak aşağıdaki cümleleri tamamlayınız:

1 Tony _____ Cardiff.
2 Sheila and Donald _____ Leeds.
3 Tony _____ rugby.
4 Donald _____ football.
5 Tony and Donald _____ jazz.
6 Sheila _____ classical music.
7 Tony and Donald _____ *The Guardian.*
8 Sheila _____ the *Daily Telegraph.*

56 Geniş Zaman: olumsuz

Şu cümlelerdeki fiil şekillerini inceleyelim:

I like Mr Suzuki, but he **doesn't speak** English and **I don't speak** Japanese.
[Mr Suzuki'den hoşlanıyorum, ama o İngilizce konuş(a)mıyor ve ben de Japonca konuş(a)mıyorum.]
James and Anna **don't live** in Leeds; they live in Hull.
(James ile Ann Leeds'de oturmazlar; Hull'da otururlar.)

Geniş zamanda olumsuz cümleler **I, you, we, they** ve çoğul öznelerin **don't** ile kullanılmasıyla yapılır, örn. **I don't go** (gitmem), **you don't listen** (dinlemezsin), **we don't live** (oturmayız), **they don't like** (onlar sevmezler), **Martin and Rose don't listen** (Martin ve Rose dinlemezler). **Don't** şekli **do not** yapısının kaynaşmış/kısa şeklidir.

He, she, it ya da tekil öznelerin ise **doesn't** ile kullanılmasıyla yapılır, örn. **he doesn't go** (o gitmez), **she doesn't listen** (o dinlemez), **it doesn't live** (o oturmaz), **Martin doesn't see** (Martin görmez). **Doesn't** şekli **does not** yapısının kaynaşmış/kısa şeklidir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına uygun olumsuz şekli koyunuz:

1 They _____ in an office; they work in a factory.
2 Mr Proctor _____ by bus; he goes by train.
3 I _____ cigarettes; I smoke a pipe.
4 Geoff and Penny _____ French; they teach German.
5 My mother _____ coffee; she drinks tea.
6 We _____ our holiday in the summer; we take it in the winter.
7 The sun _____ in the west; it rises in the east.
8 Ann _____ meat; she only eats vegetables.

57 Geniş Zaman: soru

Şu cümlelerdeki fiil şekillerini inceleyelim:

Does he speak English?
(O İngilizce konuşur mu?)
Do you live near here?
(Buraya yakın mı oturuyorsun?)

Geniş zamanda sorular **I, you, we, they** ve çoğul öznelerin önüne **do** konarak yapılır, örn. **Do you go?** (Gider misin?), **Do we talk?** (Konuşur muyuz?), **Do the newspapers come?** (Gazeteler gelir mi?)

He, she, it ya da tekil öznelerin önüne ise **does** konarak yapılır, örn. **Does he go?** (Gider mi?), **Does she talk?** (Konuşur mu?), **Does the newspaper come?** (Gazete gelir mi?)

Aşağıdaki soruları **do** ya da **does** ve uygun bir özne kullanarak tamamlayınız:

1 *A* _____ live alone?
B Yes, I do.
2 *A* _____ sell stamps?
B No, not that shop. Try the supermarket over there.
3 *A* _____ earn a lot of money?
B Well, they earn a lot more than teachers.
4 *A* Where _____ live?
B Well, her official home is Buckingham Palace.
5 *A* _____ want to be a painter?
B Yes, but his parents don't like the idea.
6 *A* Where _____ come from?
B From Germany. Would you like to try one?

58 Şimdiki zaman/Geniş zaman

Şu cümlelerdeki fiillerin zamanını inceleyelim:

You **are practising** English at the moment.
(Şu anda İngilizce alıştırması yapıyorsunuz.)
The sun **rises** in the east.
(Güneş doğudan doğar.)
I usually **sleep** for seven or eight hours.
(Genellikle yedi ya da sekiz saat uyurum.)

Şimdiki zaman; işin konuşma anında devam etmekte olduğunu gösterir, örn. **I am working** (çalışıyorum), **he is sitting** (O oturuyor). Şimdiki zaman kullanılırken çoğu kez **now** (şimdi) ya da **at the moment** (şu anda) kelimeleri kullanılır, örn. **Now you are doing an English exercise.** (Şimdi bir İngilizce alıştırması yapıyorsunuz.)

Geniş zaman; genel ve devamlı bir gerçeği ya da bir âdeti, alışkanlığı ya da devamlı bir hali gösterir,
örn. **Wood floats on water.**
(Odun suda yüzer.)
I live in Barcelona.
(Barcelona'da otururum.)

Bir âdeti, alışkanlığı ya da devamlı bir hali gösterdiğinde çoğu kere **always** (daima), **often** (sık sık, çok kere), **sometimes** (bazen), **never** (hiçbir vakit), **every day** (her gün) gibi kelimelerle birlikte kullanılır, örn. **My sister often visits us on Sundays, but she's ill in bed at the moment.**

(Kız kardeşim pazarları bizi sık sık ziyaret eder, ama şu anda hasta yatıyor.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını, parentez içinde verilen fiillerin şimdiki ya da geniş zaman şekillerini kullanarak doldurunuz:

1 *A* Would you like to go out?
B I can't go out now. I_____the supper. (prepare)

2 I never_____during the day, but I sometimes _____in the evening. (smoke)

3 *A* I think I can hear a hammer.
B Yes, you can. My sister_____up some shelves. (put)

4 Elephants often_____longer than humans. (live)

5 In England people_____on the left; in most countries people_____on the right. (drive)

6 *A* Look! The lights are still on in that office block.
B Yes, it's usually dark at this time, but tonight they_____late. (work)

7 *A* Can I speak to Mr Brown, please?
B Not at the moment, I'm afraid. He_____to a client. (talk)

8 Water_____at 0°C and_____at 100°C (freeze, boil)

59 Geçmiş zaman: kuralsız fiiller

Şu parçada geçen fiil şekillerini inceleyelim:

Yesterday **was** a terrible day. I **woke** up late and **cut** myself shaving. At breakfast I **broke** the teapot. I **missed** my usual train, so I **arrived** at work late. Then I **forgot** about an important meeting and the Managing Director **told** me that I was a fool.

(Dün müthiş bir gündü. Geç uyandım ve traş olurken yüzümü kestim. Kahvaltıda çaydanlığı kırdım. Normal trenimi kaçırdım, onun için de işe geç geldim. Sonra önemli bir toplantıyı unuttum ve Müdür bana aptal olduğumu söyledi.)

Bu parçada geçen bütün fiiller geçmiş zamandadır, çünkü olaylar dün olmuştur.

Kurala uymayan bazı yaygın fiillerin geçmiş zaman şekilleri şöyledir:

Şimdiki	Geçmiş	Şimdiki	Geçmiş	Şimdiki	Geçmiş
1 begin	began	16 get	got	31 say	said
2 break	broke	17 give	gave	32 see	saw
3 bring	brought	18 go	went	33 sell	sold
4 buy	bought	19 have	had	34 shut	shut
5 come	came	20 hear	heard	35 sing	sang
6 cost	cost	21 hit	hit	36 sit	sat
7 cut	cut	22 know	knew	37 sleep	slept
8 do	did	23 leave	left	38 speak	spoke
9 drink	drank	24 lend	lent	39 stand	stood
10 eat	ate	25 let	let	40 take	took
11 fall	fell	26 make	made	41 teach	taught
12 feel	felt	27 meet	met	42 tell	told
13 find	found	28 put	put	43 think	thought
14 fly	flew	29 read	read	44 wake	woke
15 forget	forgot	30 run	run	45 write	wrote

1) başlamak, 2) kırmak, 3) getirmek, 4) satın almak, 5) gelmek, 6) mal olmak, 7) kesmek, 8) yapmak, 9) içmek, 10) yemek, 11) düşmek, devrilmek, 12) duymak, hissetmek, 13) bulmak, 14) uçmak, 15) unutmak, 16) almak, 17) vermek, 18) gitmek, 19) sahip olmak, 20) işitmek, duymak, 21) vurmak, 22) bilmek, 23) terketmek, gitmek, 24) ödünç vermek, 25) bırakmak, 26) yapmak, 27) raslamak, buluşmak, 28) koymak, 29) okumak, 30) koşmak, akmak, 31) söylemek, 32) görmek, 33) satmak, 34) kapamak, 35) ötmek, (şarkı) söylemek, 36) oturmak, 37) uyumak, 38) konuşmak, 39) ayakta durmak, 40) almak, 41) öğretmek, 42) söylemek, 43) düşünmek, 44) uyanmak, uyandırmak, 45) yazmak.

Kurala uyan fiillerin geçmiş zaman şekilleri fiilin yalın şeklinin sonuna **-ed** ekleyerek yapılır, örn. **play, played; watch, watched; look, looked.**

Sonu **e** ile biten fiillerin sonuna sadece **-d** eklenir, örn. **like, liked; love, loved; agree, agreed.**

Eğer fiil **y** ile bitiyor ve **y**'den önce de bir sessiz bulunuyorsa **y**, **i**'ye dönüşür ve ek **-ied** olur, örn. **carry, carried; study, studied; try, tried.**

Geçmiş zaman, geçmişte olmuş bitmiş, şimdiki zamanla ilgisi düşünülmiyen işleri belirtir ve ekseriye **yesterday** (dün), **last week** (geçen hafta), **two years ago** (iki yıl önce), **in August 1980** (Ağustos 1980'de), vb. kelimelerde kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına parantez içinde verilen fiillerin geçmiş zaman şeklini koyunuz:

1 Last week Mr Emery_____to Rome. (go)
2 Penny_____the guitar a lot when she was young. (play)
3 Several years ago the Queen_____our village. (visit)
4 Last summer we_____lots of photos. (take)
5 They_____their house in 1977. (buy)
6 We_____a very interesting programme last night. (watch)
7 My brother_____a lot when he was young. (cry)
8 Shakespeare_____many famous plays. (write)

60 Geçmiş Zaman: olumsuz

Şu cümlelerdeki fiil yapılarını inceleyelim:

I **didn't leave** school last year; I **left** the year before.
(Okuldan geçen yıl ayrılmadım; evvelki yıl ayrıldım.)
I **didn't study** German at school; I **studied** French.
(Okulda Almanca öğrenmedim; Fransızca öğrendim.)

Geçmiş zamanın olumsuz şekli **didn't** + fiilin yalın haliyle yapılır. Dikkat ettiyseniz yukarıdaki olumsuz cümlelerde **didn't leave** ve **didn't study** şekilleri var, oysa olumlu cümlelerde bu sadece **left** ve **studied** halindedir.

Parantez içindeki fiilleri kullanarak her cümlenin bir kısmını olumsuz diğer kısmını da olumlu olarak tamamlayınız:

1 Beethoven_____drama; he_____ music. (write)
2 They_____married in June; they_____married. in July. (get)
3 We_____the fire; we only_____some smoke. (see)
4 Sheila_____the guitar to Philip; she_____it to Phyllis. (give)
5 Socrates_____in Rome; he_____ in Athens. (live)
6 This camera_____ £50, it_____£30. (cost)

61 Geçmiş Zaman: soru

Şu soru ve düz cümlelerdeki fiil şekillerini inceleyelim:

A When **did you leave** school?
(Ne zaman okuldan ayrıldın?)
B I **left** school last year.
(Geçen yıl ayrıldım.)
A **Did you study** French?
(Fransızca mı öğrendin?)
B Yes, I **studied** French at school.
(Evet, okulda Fransızca öğrendim.)

Geçmiş zamanın soru şekli **did** ve fiilin yalın şeklinin kullanılmasıyla yapılır. Dikkat ettiyseniz yukarıdaki soru cümlelerinde **did... leave** ve **did... study** şekilleri var, oysa olumlu cümlelerde bu sadece **left** ve **studied** halindedir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını uygun bir fiilin geçmiş zamanını kullanarak tamamlayınız:

1 ***A*** When_____that film?
B I saw it years ago.
2 ***A*** _____to the Prime Minister?
B No, they wrote to the President.
3 ***A*** When_____?
B I think Chaplin died in 1977.
4 ***A*** Where_____that lovely scarf?
B I bought it in Portobello Road.
5 ***A*** What time_____to work yesterday?
B We got there at about half past eight.
6 ***A*** What_____you for your birthday?
B Lew gave me a brooch, and Beryl gave me a bag.

62 Geçmiş Zaman/Sürekli Geçmiş Zaman

Şu cümlelerdeki fiil zamanlarının inceleyelim:

Hitchcock **made** the film *Psycho* in 1960.
(Hitchock 'Sapık' filmini 1960'da yaptı.)
One of the Cameramen **died** while Hitchcock **was making** *Psycho.*
(Hitchcock 'Sapık'ı yaparken kameramanlardan biri öldü.)

Geçmiş zaman, geçmişte belirli bir zamanda olmuş bitmiş olay ya da olayları anlatmakta kullanılır,

örn. **Brian phoned me yesterday.**
(Dün Brian bana telefon etti.)

Sürekli geçmiş zaman, geçmişte bir hareket olup biterken başka bir hareketin devam ettiğini gösterir: İşin sadece devamını belirtir. Bitip bitmediği bizi ilgilendirmez,
örn. **When Brian phoned, I was washing my hair.**
(Brian telefon ettiğinde saçlarımı yıkıyordum.)

Dikkat ettiyseniz hem geçmiş zamanı hem de sürekli geçmiş zamanı aynı olayı ('the prodoction of the film 'Psycho'-'Sapık' filminin yapımı') anlatmak için kullandık.

Basit geçmiş zamanı kullandığımızda, örn. **Hitchcock made *Psycho* in 1960** (Hitchcock 'Sapık'ı 1960'da yaptı.) bu filmin çevrilip bitmiş olduğunu düşünüyoruz. Sürekli geçmiş zamanı kullandığımızda, örn. **... while Hitchcock was making *Psycho*** (Hitchcock 'Sapık'ı yaparken) olay bitmeden, tamamlanmadan önce, vuku bulurken gördüğümüzü anlatıyoruz.

Aşağıda parantez içinde verilen fiillerin basit geçmiş zamanını ya da sürekli geçmiş zamanını kullanarak cümleleri tamamlayınız:

1 Jazz bands quite often _____ on boats on the Mississippi. (play)
2 I couldn't answer the phone because I _____ lunch ready. (get)
3 ***A*** Where were you at 8 o'clock yesterday evening?
B 1 was at home. I _____ cards with some friends; we _____ at about 7 o'clock and _____ at about 11:00. (play, start, finish)
4 When Peter _____ to the station, his train _____ at Platform 2. (get, stand)
5 I _____ on the beach when suddenly I _____ a shout from someone who _____ in the sea. (lie, hear, swim)
6 As a young woman she _____ two or three books every week. Sometimes she _____ three or four just between Friday evening and Sunday evening. (read, finish)

63 Şimdiki bitmiş zaman: kurala uyan ve uymayan fiiller

Şu cümlelerdeki fiil şekillerini inceleyelim:

Have you taken my dictionary?
(Sözlüğümü aldın mı?)
No, I **haven't taken** it, but I **have borrowed** your grammar book.
(Hayır, almadım, ama dilbilgisi kitabını ödünç aldım.)

Şimdiki bitmiş zaman **have/has** + fiilin 3. haliyle yapılır, örn. **I have been** (... -idim), **she has taken** (aldı). Soru şekli **have** ya da **has**'in öznenin önüne getirilmesiyle yapılır, örn. **Have I been?** (... -idim mi?) **Has she taken?** (Aldı mı?). Olumsuz şekli de **have** ya da **has**'e **not/n't** ilave edilerek yapılır, örn. **I haven't been** (... -medim), **she hasn't taken** (almadı).

Kurallı fiillerin 3. halleri yalın şekillerinin sonuna **-ed, -d** ya da **-ied** ekleyerek yapılır, örn. **play, played; like, liked; carry, carried** (59. maddeye bakınız).

kurala uymayan bazı yaygın fiillerin 3. halleri şöyledir:

Şimdiki	3. hali	Şimdiki	3. hali	Şimdiki	3. hali
begin	begun	get	got	say	said
break	broken	give	given	see	seen
bring	brought	go	gone	sell	sold
buy	bought	have	had	shut	shut
come	come	hear	heard	sing	sung
cost	cost	hit	hit	sit	sat
cut	cut	know	known	sleep	slept
do	done	leave	left	speak	spoken
drink	drunk	lend	lent	stand	stood
eat	eaten	let	let	take	taken
fall	fallen	make	made	teach	taught
feel	felt	meet	met	tell	told
find	found	put	put	think	thought
fly	flown	read	read	wake	woken
forget	forgotten	run	run	write	written

Not: Anlamları için 59. maddedeki tabloya bakınız.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını parentez içinde verilen fiillerin 3. hallerini kullanarak doldurunuz.

1 Someone has broken a cup. (break)
2 I haven't bought any new clothes for years. (buy)
3 Have you ever _____ kangaroo meat? (eat)
4 Peter says he has never _____ in a jumbo jet. (fly)
5 I'm sorry. I've _____ your name. (forget)
6 They haven't _____ any money for me. (leave)
7 Has Beryl _____ her umbrella today? (take)
8 We haven't _____ to your parents since Christmas. (write)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını parentez içinde verilen fiillerin 3. hallerini kullanarak doldurunuz:

1 *A* What _____ today? (do)
B I _____ some letters. (write)
2 *A* _____ the plants? (send)
B No, they _____ them. (send)
3 *A* _____ much this week? (rain)
B No, it _____ at all. (rain)
4 *A* How many cakes _____ the children _____? (eat)
B I think they _____ two each. (have)

64 gone/been

Şu karşılıklı konuşmada **gone** ve **been**'in nasıl kullanıldıklarını inceleyelim:

A Where's Fred?
(Fred nerede?)
B He's **gone** to Canada.
(Kanada'ya gitti.)
C Where have you been, Fred?
(Neredeydin Fred?)
D I've **been** to Canada.
(Kanada'daydım./Kanada'ya gitmiştim.)

Have been (to) özel bir anlam taşır: '(-e) gidip geri gelmek, ziyaret etmek'.

Şimdi biraz daha açarak hem **gone**'lı hem de **been**'li cümleleri inceleyelim: Fred İngiltere'de yaşamaktadır. Eğer biz **Fred has gone to Canada** demişsek, Fred'in Kanada'ya gittiğini ve henüz oradan dönmediğini ve şimdi Kanada'da olduğunu söylüyoruz demektir.

Eğer **Fred has been to Canada** demişsek 'Fred'in oraya gitmiş olduğunu, Kanada'yı görmüş olduğunu' söylüyoruz demektir, ama Fred'in şimdi nerede olduğu belli değildir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **gone** ya da **been** koyunuz:

1 *A* Is Mrs Allen here?
B No, she's _____ to Frankfurt. She'll be back next week.
2 *A* Have you ever _____ to Moscow?
B Yes, I've _____ there twice on business.
3 *A* Are the bosses away this week?
B Yes, they've _____ to a trade fair.
4 *A* Would you like to go to a pop festival next weekend?
B Oh, yes, I've never _____ to one before.

65 Şimdiki bitmiş zaman/Geçmiş zaman

a belirsiz ve belirli geçmiş zaman

Şu cümlelerdeki fiilleri karşılaştıralım:

I've stayed at the Seaview hotel three times *(Şimdiki bitmiş zaman)*
(Seaview otelinde üç defa kaldım.)
I **stayed** at the Seaview hotel last summer. *(Geçmiş zaman)*
(Geçen yaz Seaview otelinde kaldım.)
He isn't here; he's **gone** to London. *(Şimdiki bitmiş zaman)*
(Burada yok; Londra'ya gitti.)
I **went** to Paris last weekend. *(Geçmiş zaman)*
(Geçen hafta Paris'e gittim.)

Bir şeyin yapılışında bu işin ne zaman olduğu bizi ilgilendirmiyorsa ve bizi bizzat işin kendisi ilgilendiriyorsa şimdiki bitmiş zaman kullanılır, örn. **you have flown, she has been.** Şimdiki bitmiş zaman bu tür kullanılışında çoğu kez **ever** (hiç) ya da **never** (hiçbir zaman, asla) kelimeleriyle birlikte kullanılır, zaman gösteren başka kelimeler kullanılmaz,

örn. **Have you ever flown in a jumbo jet?**
(Hiç jumbo jet'le uçtun mu?)
Norman has never been to London, but Barbara has.
(Norman Londra'ya hiç gitmedi, ama Barbara gitti.)

Bir insanın hayatında bir şeyi kaç defa yaptığı söylenmek istendiğinde de şimdiki bitmiş zaman kullanılır,

örn. ***A*** **How many times have you won a big prize?**
(Kaç defa büyük bir mükâfat kazandın?)
B **I've won a big prize only once before.**
(Daha önce sadece bir kere büyük mükâfat kazandım.)

Geçmişte meydana gelen bir işin ne zaman olduğu söylenmek isteniyorsa şimdiki bitmiş zaman kullanılmaz; bunun yerine geçmiş zaman kullanılır **(I flew, she went),**

örn. **Last year I flew to New York in a jumbo jet.**
(Geçen yıl jumbo jet ile New York'a uçtum.)
Barbara went to London for a holiday three years ago.
(Barbara üç yıl önce tatil için Londra'ya gitti.)
I won a big prize when I was a little girl.
(Küçük bir kızken büyük bir mükâfat kazandım.)

(Geçmiş zamanın soru şekli için 61. maddeye bakınız.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını parentez içinde verilen fiillerin geçmiş zaman ya da şimdiki bitmiş zaman hallerinden biriyle doldurunuz.

1 ***A*** _____ you ever _____ oysters? (eat)
B Yes, I have eaten them several times. (eat)
2 Last week they _____ a new car. (buy)
3 ***A*** When _____ Marilyn Monroe _____? (die)
B She _____ in 1962. (die)
4 ***A*** _____ she ever _____ any books by Tolstoy? (read)
B No, she _____ never _____ any Russian authors. (read)
5 Ten years ago I _____ school and _____ work. (leave; start)
6 The Wimbledon tennis championships _____ more than one hundred years ago. (start)
7 ***A*** I _____ never _____ bullfight before. (see)
B I _____ only _____ a bullfight twice before. (see)
8 ***A*** _____ they ever _____ you any money? (give)
B Yes, last year they _____ me £100. (give)

b **this week, last week,** vb.

Şu cümlelerde kullanılan ve zaman gösteren kelimeleri inceleyelim:

Have you **seen** Laura **this week?**
(Laura'yı bu hafta gördün mü?)
This year there **have been** several good football matches.
(Bu yıl birkaç güzel futbol maçı oldu.)

Did you **see** Laura **last week?**
(Laura'yı geçen hafta gördün mü?)
Last year there **were** several good football matches.
(Geçen yıl birkaç güzel futbol maçı oldu.)

Şimdiki bitmiş zaman, içinde bulunulan zamanı da [örn. **today** (bugün)], **this week** (bu hafta), **this month** (bu ay), **last year** (geçen yıl), **last century** (geçen asır) zamanlar için kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını parentez içinde verilen fiillerin geçmiş zaman ya da şimdiki bitmiş zaman hallerinden biriyle doldurunuz:

1 I_____not_____television at all this week. (watch)
2 Last week I_____several interesting programmes. (watch)
3 _____you_____busy at work this month? (be)
4 In the last century Britain_____a rich country; in this century Britain_____gradually_____ poorer. (be; become)
5 *A* Hullo, dear._____you_____an interesting day? (have)
B No, not really. Yesterday_____much more interesting. (be)
6 How many customers_____they_____this morning up to now? And how many customers_____they_____ yesterday morning? (serve; serve)

c Süreklilik ve geçmiş olay

Şu cümlelerde, hangi cümlenin bize işin 'ne zamandır' hangi cümlenin ise 'ne zaman' yapıldığını söylediğini inceleyelim:

(Şimdi 1982 yılındayız.)
Julia **has worked** here since 1976.
(Julia 1976'dan beri burada çalışmaktadır/çalışıyor.)
1976 was the year when Julia **started work** here.
(Julia'nın burada işe başladığı zaman yıl 1976'ydı.)
She **has worked** here for 6 years.
(6 yıldır burda çalışmaktadır/çalışıyor.)
Julia **started** here in 1976.
(Julia buraya 1976'da başladı.)

Şimdiki bitmiş zaman, geçmişte başlamış, fakat şu ana kadar devam etmiş bir işi gösterir. **Julia has worked here for 6 years** cümlesinden Julia'nın hâlâ burada çalıştığı ve aynı zamanda ne kadar zamandır (süreklilik) çalıştığı da anlaşılmaktadır. **Julia has worked here since 1976** cümlesi de aynı anlamdadır (yani 1976'dan şu ana kadar).

Julia'nın işe ne zaman başladığını söylemek istersek geçmiş zaman kullanılır. Çünkü başlama zamanı geçmişte kalmış bir harekettir. Geçmişte olup, bitmiştir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını uygun bir zaman ya da tarih ile birlikte **started (work)** ya da **has worked** kullanarak tamamlayınız. kişinin kaç yıldır çalışmış olduğunu içinde bulunduğumuz yıla göre yazınız.

1 Alice started here in 1978.
1978 was the year when Alice_____here.
She_____here since_____.
She_____here for_____.

2 Barry has worked here for 10 years.
He_____here since 198_.
He_____here in 198_.

3 Cecil has worked here since 1973.
1973 was the year when Cecil_____here.
He_____here for_____.
He_____here in_____.

4 1974 was the year when Doris_____here.
Doris_____here in_____.
She_____here since_____.
She_____here for_____.

5 Esther has worked here since 1977.
She_____here in_____.
She_____here for_____.
1977 was the year when Esther_____here.

6 Florence_____here for 9 years.
198_ was the year when Florence_____here.
Florence_____here since_____.
Florence_____here in_____.

66 **ago** ve **for**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Bob last **saw** Rose **two weeks ago.**
(Bob, Rose'u en son iki hafta önce gördü.)
Bob **hasn't seen** Rose **for two weeks.**
(Bob, Rose'u iki haftadır görmedi.)

Bu iki cümle aynı haberi iki değişik şekilde ifade etmektedir. **Two weeks ago** (iki hafta önce) geçmişte belli bir noktadır. **Ago** (önce, evvel) kelimesi daima geçmiş zaman cümlelerinde kullanılır.

For two weeks (iki haftadır/haftadan beri) geçmişteki bir zaman döneminden konuşma anına kadar sürdüğü için şimdiki bitmiş zaman cümlelerinde kullanılır.

Önce yukarıda verilen iki örneği tekrar inceleyiniz sonra aşağıdaki cümleleri bir zamandan diğerine çeviriniz:

1 Mr Ball last spoke to Mrs Beal two months ago.
2 Joe hasn't played tennis for five weeks.
3 Ellen hasn't been to the cinema for 3 or 4 months.
4 George last came to see us ten days ago.
5 Hilda hasn't read a newspaper for several weeks.
6 It last rained about 6 weeks ago.

67 Emirler

Şu cümleleri inceleyelim

A Do I take a number 17 bus to get to the station?
(İstasyona gitmek için 17 numaralı otobüse mi bineyim?)
B No, **don't take** a number 17; **take** a number 23.
(Hayır, 17 numaralı otobüse binme; 23 numaralıya bin.)

Olumlu bir emir cümlesi, fiilin yalın halini kullanmakla yapılır, örn. **take.**

Olumsuz bir emir cümlesi, fiilin yalın halinini önüne **don't** getirilerek yapılır, örn. **don't take.**

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını uygun talimatlar vererek doldurunuz:

1 *A* Do I turn left for the post office?
B No, _____ left; _____ right.
2 *A* Must I come on Friday morning?
B No, _____ on Friday morning; _____ on Friday afternoon.
3 *A* Shall I take this parcel to Mrs Beam?
B No, _____ it to Mrs Beam; _____ it to Mr Timms.
4 *A* Do you want me to buy large apples?
B No, _____ large apples; _____ small ones.

68 **let's**

Şu cümleleri inceleyelim:

A **Let's go** to a concert this evening.
(Bu akşam bir konsere gidelim.)
B No, **let's not go** to a concert. **Let's go** to a film.
(Hayır, bir konsere gitmeyelim. Bir filme gidelim.)

Let's (-elim/-alım) yapısından sonra fiilin yalın hali gelir, örn. **let's go** (gidelim), **let's play** (oynayalım), **let's not wait** (beklemeyelim). **Let's** bir öneride bulunur ve öneriyi yapan da yapılan(lar) da yapılacak işte birlikte bulunurlar. Bir soru olan **shall we?** [-elim(mi)?]'den daha vurguludur. **Let's**'in olumsuz şekli **let's not**'dır.

Let's bir öneride bulunur demiştik ve öneriyi yapan da yapılan(lar) da yapılacak işte birlikte bulunurlar. Şimdi iki örnekle bunu açıklayalım.

Let's sit outside (Dışarıda oturalım = Senin ve benim dışarıda oturmamazı öneriyorum.) demektir.
Let's not stay here (Burada durmayalım = Senin ve benim burada durmamamızı öneriyorum.) demektir.

Aşağıdaki cümleleri boşluklara **let's** ya da **let's not** koyarak tamamlayınız:

1 *A* Would you like to go to the cinema with me?
B No, _____ go to the cinema; _____ go for a walk instead.
2 *A* Shall we go out for a meal?
B Yes, _____ go to that new Indian restaurant.
3 *A* How about a game of Monopoly?
B No, _____ play Monopoly; _____ play bridge instead.
4 *A* Shall we paint the windows green?
B No, _____ paint them green; _____ paint them blue.
5 *A* Shall we go out for a walk?
B Yes, _____ go to the park.

69 was born; is/was called

a was born

Şu cümleleri inceleyelim:

Mahatma Gandhi **was born** in 1869.
(Mahatma Gandhi 1869'da doğdu.)
Many Australians and New Zealanders **were born** in Britain.
(Birçok Avustralyalı ve Yeni Zelandalı İngiltere'de doğmuştur.)

Aşağıdaki tabloya bakınız. Tabloda kuzenlerimin adları ve onların doğum tarihleri gösterilmiştir.

Christine	1949	Majory	1944	Barry	1951
Joan	1952	Sheila	1942	Terry	1956
Brian	1944	Dorothy	1942	Jenny	1954

Christine **was born** in 1949.
(Christine 1949'da doğdu.)
Brian and Marjory **were born** in 1944.
(Brian ve Marjory 1944'de doğdu.)

Aşağıdaki kişiler için de benzeri cümleler kurunuz:

1 Joan
2 Sheila and Dorothy
3 Barry
4 Terry
5 Jenny

b **is/was called**

Şu cümlelerdeki fiillerin durumunu inceleyelim:

He **is called** Bill.
(Ona Bill derler./Onun adı Bill'dir.)
The film **was called** *Casablanca.*
(Filmin adı 'Kazablanka' idi.)

Aşağıdaki cümleleri **is/are called** ya da **was/were called** kullanarak tekrar yazınız:

1 Their names are Shirley and Pat.
2 The name of the book was *Tom Sawyer.*
3 Her name is Tina Rowland.
4 The names of their sons were Bill and Ben.

70 Değil mi?'li sorular

Şu cümlelerde ve değil mi'li sorulardaki fiillerin kullanımlarını inceleyelim?

A Jeremy **is** 25, **isn't he?**
(Jeremy 25 yaşında, değil mi?)
B Yes, he is.
(Evet, öyle.)
A Tina **can't** speak Polish, **can she?**
(Tina Lehçe konuşamaz, değil mi?)
B No, she can't.
(Hayır, konuşamaz.)
A Guy **lives** in Barnsley, **doesn't he?**
(Guy Barnsley'de oturur, değil mi?)
B Yes, he does.
(Evet, öyle.)

Bir şey söyleyip, bizi dinleyen kişiden bu söylediğimizi kabul edip etmediğini öğrenmek istediğimizde değil mi?'li soruları kullanırız. Değil mi?'li sorularda sadece yardımcı ya da çekimsiz fiiller kullanılır, örn. **am, is, are, have, has, had, can, could, will, would, do, does, did;** özne daima bir zamir olur: **I, you, he, she, we, you, they.** Normal olarak cümlemiz olumlu ise değil mi?'li soru olumsuz, eğer cümlemiz olumsuz ise değil mi?'li soru olumlu olur.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına değil mi?'li soruları koyunuz:

1 ***A*** You're from Switzerland,_____?
B Yes, I am.
2 ***A*** Paul hasn't told anybody,_____?
B No, he hasn't.
3 ***A*** They said it was wrong,_____?
B Yes, they did.
4 ***A*** You had to work late again,_____?
B Yes, I did.
5 ***A*** We don't need any money,_____?
B No, we don't.
6 ***A*** The engineers can't work at the weekend,_____?
B No, they can't.
7 ***A*** You'd like an ice cream,_____?
B Yes, I would.
8 ***A*** The children won't leave before 8 o'clock,_____?
B No, they won't.
9 ***A*** You'd better say you're sorry,_____?
B Yes, I had.
10 ***A*** Your cousin doesn't play bridge,_____?
B No, he doesn't.

71 Soru kelimeleri

Şu soru ve cevapları inceleyiniz; soru cümlelerinde kullanılan soru kelimelerinin neler olduğunu ve bunlara nasıl cevap verildiğine dikkat ediniz. Son soruyu da siz cevaplamaya çalışınız:

A	B
1 **What's** it **like?**	It's beautiful.
2 **Where** is it?	In the cupboard.
3 **Which** cupboard?	The one in the hall.
4 **Whose** is it?	It's mine.
5 **Who** made it?	My brother did.
6 **When** did he make it?	Last term at school.
7 **How old** is he?	He's sixteen.
8 **How long** did it take him?	About three weeks.
9 **How much** did the wood cost?	It was quite cheap.
10 **How** does it work?	With batteries.
11 **How many** batteries has it got?	Four.
12 **How far** can it fly?	About 50 metres.
13 **Why** did he give it to you?	Because it was my birthday.
14 **What** is it?	

A	B
1 Nasıl?/Neye benziyor?	Güzel.
2 O nerede?	Dolapta.
3 Hangi dolapta?	Holdekinde.
4 O kimin (ki)?	Benim (ki).
5 Onu kim yaptı?	Erkek kardeşim yaptı.
6 Ne zaman yaptı?	Geçen sömestrde okulda.
7 O kaç yaşında	On altı (yaşında).
8 Onun ne kadar zamanını aldı?	Üç hafta kadar.
9 Tahtası ne kadar tuttu?	Oldukça ucuzdu.
10 Nasıl çalışır?	Pille çalışır.
11 Onun kaç pili var?	Dört
12 Ne kadar uzağa uçabilir?	50 metre kadar.
13 Onu sana niçin verdi?	Çünkü doğum günümdü.
14 O ne?	

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını doğru soru kelimesi kullanarak doldurunuz:

1 ***A*** _____oil do we need?
B Oh, one litre will be enough.
2 ***A*** _____are you late?
B Because the bus was late.
3 ***A*** _____of these pictures do you like best?
B The one by Picasso.
4 ***A*** _____is Brighton from London?
B About 80 kilometres.

5 *A* _____ are you making?
B A bookshelf for my bedroom.
6 *A* _____ is your wife?
B Two years older than me.
7 *A* _____ are the plates?
B In the cupboard, of course.
8 *A* _____ are you?
B Very well, thanks.
9 *A* _____ men are there in a rugby team?
B Sometimes thirteen, sometimes fifteen.
10 *A* _____ wrote the letter?
B I did.
11 *A* _____ are you staying?
B About three weeks.
12 *A* _____ her new boyfriend _____?
B Very handsome, but not very intelligent.
13 *A* _____ was the concert?
B Last Saturday.
14 *A* _____ jacket is this?
B It's Ron's.
15 *A* _____ did the meal cost?
B Just over £5.
16 *A* _____ did you break it?
B With a stone.
17 *A* _____ time is it?
B 10 o'clock.
18 *A* _____ was she dressed?
B Very smartly.

72 Özne yerine kullanılan **who?** ve **what?**

A'daki soru kelimesine *B*'nin öznesinin nasıl cevap verdiğini inceleyelim:

A **Who** killed President Kennedy?
(Başkan Kennedy'i kim ölürdü?)
B **Lee Harvey Oswald** killed President Kennedy.
(Başkan Kennedy'i Lee harvey Oswald öldürdü.)
A **What** caused the fire?
(Yangına ne neden oldu?)
B **A broken gas pipe** caused the fire.
(Yangına kırık bir gaz borusu neden oldu.)

Bu sorularda fiillerin öznesi **who** ve **what**'tır. Kelime sırasına dikkat ediniz ve yardımcı fiil **did**, **does** ya da **do**'nun kullanılmadığını görünüz.

Aşağıdaki cümleleri **who** ya da **what** ile başlatarak soru cümleleri halinde tekrar yazınız:

örn. My aunt made this cake.
Question: **Who made** this cake?

1 Nothing happened.
Question____?
2 Tom's girlfriend lives in that house.
Question:_____ in that house?
3 Shakespeare wrote *Macbeth.*
Question:_____*Macbeth?*
4 A guide will meet them at the station.
Question:_____them at the station?
5 Janet went to Spain last summer.
Question:_____ to Spain last summer?
6 Pat is making that noise.
Question:_____that noise?
7 The bad weather caused the accident.
Question:_____the accident?
8 A big tree has fallen across the road.
Question:_____across the road?

73 **when, if, before, after, until** ile başlayan gelecek zaman cümlecikleri

Şu cümleleri iyice inceleyerek anlamlarını iyice kavrayalım:

1 I will go **when** he arrives.	**When** he arrives, I will go.
2 I will go **if** he arrives.	**If** he arrives, I will go.
3 I will go **after** he arrives.	**After** he arrives, I will go.
4 I will go **before** he arrives.	**Before** he arrives, I will go.
5 I will stay **until** he arrives.	

1 Geldiğinde giderim.	Geldiğinde giderim.
2 Gelirse giderim.	Gelirse giderim.
3 O geldikten sonra giderim.	O geldikten sonra giderim.
4 O gelmeden önce giderim.	O gelmeden önce giderim.
5 O gelene kadar kalırım.	

Dikkat ederseniz **when, if, before, after** ya da **until** kelimelerinden sonra fiiller geniş zamandadır, ama cümlenin diğer kısımları **will** ile yapılan gelecek zamandadır.

Aşağıdaki cümleleri parentez içinde verilen fiillerin doğru şekilleri ile tamamlayınız:

1 If it _____ tomorrow, I _____ at home. (rain, stay)
2 They _____ the job after we _____ them the money. (finish, give)
3 We _____ here until she _____ (wait, call)
4 When the children _____ here, they _____ thirsty. (get, be)
5 They _____ the house if we _____ for the paint. (paint, pay)
6 I _____ out when my headache _____ a bit better. (go, be)
7 Jack and Jill _____ all the food before the guests _____. (prepare, arrive)
8 If you _____ me the letter, I _____ it to the post for you. (give, take)

74 Amaç gösteren **to** ve **for**

Aşağıdaki soruya iki cevap verilmiştir. Bu cevapları karşılaştıralım:

A Why did Bob go to the shops?
(Bob niçin dükkâna gitti?)

B Bob went to the shops **for some bread.**
Bob went to the shops **to buy some bread.**
(Bob ekmek için dükkâna gitti.)
(Bob ekmek almak için dükkâna gitti.)

Nesne tek başına kullanılırsa **for** kullanılır, örn. **for some bread;** hareketten söz edilirse **to** kullanılır, örn. **to buy some bread.**

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **for** ya da **to** koyunuz:

1 Wendy drove into town _____ see her boyfriend.
2 Penny went to the market _____ some fruit.
3 Mr Smith came _____ talk to my wife.
4 Alan has gone to the club _____ play squash.
5 Pat went to the library _____ a book about Plato.
6 Harry cycled over to his cousins' _____ tell them the news.
7 We'll need some strong wood _____ make the shelves.
8 We'll need some strong wood _____ the shelves.

75 **there is/are**

Şu cümlelerde ne zaman tekil ne zaman çoğul kullanıldığını inceleyelim:

There is some grass in the garden.
(Bahçede biraz çim var.)
There is a tree in the garden.
(Bahçede bir ağaç var.)
There are a lot of flowers in the garden.
(Bahçede çok çiçek var.)

There is Türkçede 'var' anlamına gelir. **There, be** fiiliyle birlikte öznemsi olarak kullanılır.

There'e öznemsi denmesinin sebebi, sadece öznenin normal olarak bulunduğu yerde kullanılmasıdır. Gerçek özne fiilden sonra gelir.

There'den sonra gelen gerçek özne sayılamayan bir isim olabilir. Bu durumda sayılamayan isimler tekil olarak kabul edildikleri için **be** fiili tekildir. O halde sayılamayan isimlerde **there is** yapısı kullanılmalıdır. Sayılamayan isimlere bir iki örnek şunlardır: **grass** [ot(lar)] **milk** (süt), **air** [(solunan) hava] **cheese** (peynir).

Sorular için **is there?** (var mı?) kullanılır,
örn. **What is there in the garden?**
(Bahçede ne var?)
Is there some grass in the garden? Yes, there is.
(Bahçede biraz çim var mı? Evet, var.)

Yukarıdaki ikinci cümlede gerçek özne fiilden sonra gelen **a tree**'dir. Gerçek özne, yani **a tree** tekil olduğundan **be** fiili **is**'dir. O halde sayılabilen tekil isimlerle **there is** yapısı kullanılmalıdır. Sayılabilen tekil isimlere bir iki örnek şunlardır: **a tree** (bir ağaç), **a dog** (bir köpek), **an egg** (bir yumurta), **a bed** (bir yatak),

örn. **Is there a tree in the garden? Yes, there is.**
(Bahçede bir ağaç var mı? Evet, var.)

Yukarıdaki üçüncü cümlede gerçek özne çoğuldur, fiilin bununla uyuşması için **be** fiili **are** olur. O halde sayılabilen çoğul isimlerle **there are** yapısı kullanılmalıdır. Sayılabilen çoğul isimlere bir iki örnek şunlardır: **flowers** (çiçekler), **books** (kitaplar), **cars** (arabalar), **pens** (dolma kalemler). Sorular için **are there?** (var mı?) yapısı kullanılır,

örn. **How many flowers are there in the garden?**
(Bahçede kaç tane çiçek var?)
Are there many flowers in the garden? Yes, there are.
(Bahçede çok çiçek var mı? Evet, var.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **there is, is there, there are** ya da **are there** koyunuz:

1 _____ a pen under that book? Yes, _____.
2 What _____ in the corner of the room? _____ a bed.
3 How many chairs _____ in the corridor? _____ four.
4 _____ some water on the floor.
5 _____ many people at the bus stop? No, _____ only one old lady.
6 _____ three bottles of milk outside.
7 _____ some milk in the blue jug.
8 _____ a dictionary in here? Yes, in fact _____ two.

76 **there is/are:** değişik zamanlarda

Şu cümlelerde kullanılan değişik zamanları inceleyelim:

There was a concert last Saturday.
(Geçen cumartesi bir konser vardı.)
There are two buses on Sundays.
(Pazarları iki otobüs var.)
There has been only one storm this year.
(Bu sene sadece bir fırtına oldu.)
There will be a meeting next Thursday.
(Gelecek perşembe bir toplantı olacak.)

There is/are yapısı, diğer fiiller gibi değişik zamanlarda kullanılabilir, örn. basit geçmiş: **there was/were;** şimdiki bitmiş zaman: **there has/have been;** gelecek zaman: **there will be.**

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **there is, there are, there was, there were, there has been, there have been** ya da **there will be** koyunuz:

1 _____ several fast trains to Brighton every day.
2 _____ a lot of work at the factory next month.
3 _____ six fires in this area in the last six months.
4 _____ no houses here when I was young.
5 _____ a lot of trouble in the last few days.
6 _____ a party for young children yesterday.

77 **there is/are; it is, they are**

Şu cümleleri inceleyelim:

There is a tree in the garden. **It is** very tall.
(Bahçede bir ağaç var. Çok yüksek.)
There are some flowers in the garden. **They are** very pretty.
(Bahçede biraz çiçek var. Onlar çok güzel.)

İlk kez sözünü ettiğimiz bir şeyin bulunduğu yeri göstermek için çoğunlukla **there is...** ya da **there are...** deriz.

Sözünü ettiğimiz şey açıkça belli ise, o şey hakkında **it is** ya da **they are** ile başlayan cümleler kullanarak daha fazla söz edebiliriz.

Havadan söz edildiğinde **it is** diye başlanır,
örn. **It is cold today.**
(Hava bugün soğuk.)
It is a nice day for a picnic.
(Piknik için güzel bir gün.)
It was raining.
(Yağmur yağıyordu.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **there is, there are, it is** ya da **they are** koyunuz:

1 _____ a lake in the park. _____ long but not very wide.
2 _____ two good programmes on TV this week. _____ both about animals.
3 My cousin has a new camera. _____ from Germany.
4 Look! _____ two cats in that tree.
5 _____ very warm today.
6 _____ is a petrol station at the end of this road. _____ open on Sundays.
7 _____ some nuts in this cake. _____ from my sister's garden.
8 We bought some biscuits yesterday. _____ in that tin.
9 _____ raining in the valley, but _____ clear on the hills.
10 *A* I think _____ something behind that door.
B Yes, _____ my tennis racquet.
11 _____ three letters for you. _____ on that table.
12 _____ a post office in the village. _____ opposite the church.

78 It takes two hours

Aşağıdaki soruyu ve ona verilen cevabı inceleyelim:

A How long **does it take** the train to get to London?
(Tren Londra'ya ne kadar zamanda gidiyor?)
B **It takes** the train **two hours** to get to London.
(Tren Londra'ya iki saatte gidiyor.)

Aşağıdaki soru ve cevapları tamamlayınız:

1 Vera leaves home at 7.30 and she gets to work at 8.30.
A How long does it _____ Vera _____ to work?
B An hour.
2 This bus leaves at 9.30 and gets to Buxton at 10 o'clock.
So it _____ this bus half an hour _____ Buxton.
3 That plane leaves Heathrow at 11 o'clock and gets to İstanbul at 3 o'clock.
A How _____ does it _____ that plane _____ İstanbul?
B Four hours.
4 This train leaves at 4 o'clock and gets to Edinburgh at 9 o'clock.
So it _____ this train five hours _____ Edinburgh.

Word order

79 Sıfatlar

Şu cümleleri karşılaştıralım:

Their car is **expensive.**	They have an **expensive car.**
(Onların arabası pahalıdır.)	(Onların pahalı bir arabaları var.)
His hands are **dirty.**	He has **dirty hands.**
(Onun elleri kirli.)	(Onun kirli elleri var.)

Eğer bir sıfat **(expensive, dirty)** bir isimle **(car, hand)** birlikte kullanılıyorsa sıra: sıfat+isim'dir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını aynı şekilde tamamlayınız:

1 Our flat is small. We have a _____.
2 His shoes are brown. He has _____.
3 My family is big. I have a _____.
4 Her garden is pretty. She has a _____.
5 His daughter is clever. He has a _____.

80 all, both, the whole

a all, both

Şu cümlelerdeki kelime sırasını karşılaştıralım?

The girls are **both** ill.	The girls **both** like pop music.
(Kızların her ikisi de hasta.)	(Kızların her ikisi de pop müziğini seviyor.)
They are **both** ill.	They **both** like pop music.
(Onların her ikisi de hasta.)	(Onların her ikisi de popüler müziği seviyor.)
It was **all** very interesting.	It **all** happened very quickly.
(Hepsi çok ilginçti.)	(Hepsi çok çabuk oldu.)

All (hep, hepsi, bütün) ve **both** (her ikisi de) eğer **be** fiiliyle birlikte kullanılacaksa **am, is, are, was** ve **were**'den sonra gelir. Diğer fiillerle kullanılacaklarsa fiilden önce gelirler.

Both iki kişi ya da iki şey için kullanılır. **All** iki kişi ya da şey için kullanılamaz.

Aşağıdaki cümlelerde **both** ve **all**'ı doğru olan yerlerine koyunuz:

1 The children in Tom's class are interested in football.
2 Sara and I play the guitar.
3 The houses in this town are quite old.
4 Mr and Mrs Proctor are dentists.
5 Mr and Mrs Proctor play bridge very well.
6 You and Shirley like ice cream, don't you?

Yukarıdaki cümleleri bu kez, özne yerine bir zamir **(we, you, they,** vb.) ve **both** ya da **all** kullanarak tekrar yazınız:

örn. **1 They are all interested in football.**

b **the whole**

Şu cümleleri karşılaştıralım:

I read the story from beginning to end.
(Hikâyeyi başından sonuna kadar okudum.)
I read **the whole** story.
(Bütün hikâyeyi okudum.)

We lay in the sun from morning to evening.
(Sabahtan akşama kadar güneşte yattık.)
We lay in the sun **the whole** day.
(Bütün gün güneşte yattık.)

He painted all of the room green.
(Bütün odayı yeşile boyadı.)
He painted **the whole** room green.
(Bütün odayı yeşile boyadı.)

The whole (bütün, hepsi), **all of, the** ile aynı anlamdadır, ama genellikle tekil bir isimle **(story, day, room) the whole** kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını **the whole** ve uygun bir isim kullanarak doldurunuz. İkinci cümlenin anlamı birinciyle aynı olmalıdır:

1 The film was good from beginning to end. _____ was good.
2 The house was dirty from top to bottom. _____ was dirty.
3 I worked hard from Monday to Saturday. I worked hard _____
4 Every part of the house was full of people. _____ was full of people.

81 Yineleme zarfları

a şu cümlelerde yineleme zarflarının yerini inceleyelim.

A Is he **ever** on time?
(Hiç vaktinde gelir mi?)
B No, he is **always** late.
(Hayır, hep geç kalır.)

(am, is, are, was, were'den sonra)

A Does she **often** work overtime?
(Sık sık fazla mesai yapar mı?)
B No, she **usually** goes home at 5.00.
(Hayır, çoğu kez saat 5.00'te evine gider.)

(ana fiilden önce kullanılır: **work, goes,** vb.)

A Have they **ever** eaten imam bayıldı?
(Hiç imam bayıldı yediler mi?)
B No, they have **never** eaten Turkish food.
(Hayır, hiç Türk yemeği yemediler.)

(**eaten** gibi bir ana fiilden önce)

En yaygın yineleme zarfları şunlardır: **always** (her zaman, daima, hep), **usually** (ekseriya, çoğu kez), **normally** (normal olarak), **generally** (genel olarak, ekseriya), **often** (sık sık, çoğu kez), **frequently** (sık sık, çoğu kez), **sometimes** (arasıra, bazen), **seldom** (nadiren, seyrek, kırk yılda bir), **rarely** (seyrek, nadiren) ve **never** (hiçbir zaman, asla). **Ever** (hiç) soru cümlelerinde kullanılır.

Parantez içinde verilen yineleme zarflarını aşağıdaki cümlelerde doğru olan yerine koyunuz:

1 ***A*** Do you work at the weekend? (ever)
B Yes, I work on Saturdays. (sometimes)
2 Paul was ill when he was young. (rarely)
3 They have given noisy parties. (frequently)
4 Mr Watson takes his dog for a walk after dinner. (usually)
5 We are interested in new ideas. (always)
6 They have dinner quite late. (normally)
7 I stay in bed late. (never)
8 Do you see Ron at work? (often)

b **first, last**

Soru ve cevapta **first** kelimesinin bulunduğu yere dikkat ediniz:

A When did you **first** hear about the fire?
(Yangın olduğunu ilk kez ne zaman duydun?)
B I **first** heard about the fire yesterday morning.
(Yangın olduğunu ilk kez dün sabah duydum.)

First (ilk kez/defa) ve **last** (son kez/defa) cümlede yineleme zarflarının kullanıldığı yerlerde kullanılır. **First ve last** geçmiş zamanla kullanılır.

First ve **last**'i aşağıdaki cümlelerde doğru olan yerine koyunuz:

1 ***A*** When did you meet Polly? (first)
B I met her in 1976. (first)
2 ***A*** When did you see your brother? (last)
B I saw him a month ago. (last)
3 ***A*** When did Barry go to Italy? (first)
B He went to Italy when he was a student. (first)
4 ***A*** When did you have a headache? (last)
B I had a headache on Friday. (last)

82 **enough**

Şu cümlelerdeki kelime sırasını karşılaştıralım:

Those curtains aren't **long enough.**
(Şu perdeler yeterince uzun değil.)
This train isn't going **quickly enough.**
(Bu tren yeteri kadar hızlı gitmiyor.)
There's **enough sugar** in the packet.
(Pakette kâfi derecede şeker var.)

Enough (yeteri kadar, kâfi derecede, -ecek kadar) bir sıfat ya da zarftan sonra gelir,
örn. **good enough** (yeteri kadar iyi), **long enough** (yeterince uzun), **well enough** (kâfi derecede iyi), **quickly enough** (yeteri kadar çabuk).

Enough bir isimden önce gelir,
örn. **enough food** (yeteri kadar yiyecek), **enough knives** (yeteri kadar bıçak), **enough good ideas** (yeteri kadar güzel fikirler).

Aşağıdaki cümlelere **enough** koyunuz:

1 This bag isn't big.
2 Is there hot water for a bath?
3 I think there are eggs for two omelettes.
4 This tea isn't sweet.
5 You don't work hard.

83 Nesne ve tümleç

a **Give the book to me**

Tümleçin cümle içindeki yerini inceleyelim:

A Shall I put the book and the magazine on the shelf?
(Kitabı ve dergiyi rafa koyayım mı?)
B No, **give** the book **to me, and take** the magazine **to your father.**
(Hayır, kitabı bana ver dergiyi de babana götür.)

Cümlede dikkati, kişi **(me, your father)** üzerinde toplamak istiyorsak nesneden **(the book, the magazine)** sonra tümleç **(to me, to your father)** kullanılır. Demek ki yapımız şöyle olacak: Özne + fiil + nesne + tümleç (= **to** + isim/zamir).

Parentez içindeki kelimeleri kullanarak cümlelerin boşluklarına nesne ve tümleç koyunuz.

1 *A* Who are these cards for?
B Send_____, and send_____
(the big one, Tony; the little one, Aunt Maud)

2 *A* What shall I do with the glasses and the bottle?
B Take _____, and give _____.
(the glasses, your sister; the bottle, your mother)
3 *A* What must I do with these two tickets?
B Hand _____, and show _____.
(the green one, the ticket collector; the yellow one, the inspector)

b **Give me the book**

Tümleçin cümle içindeki yerini inceleyelim:

I would like something to read. **Give me** the book, please.
(Bir şey okumak istiyorum. Kitabı bana ver, lütfen.)

Cümlede dikkati, cansız olan şey **(the book)** üzerinde toplamak istiyorsak nesneden **(the book)** önce tümleç **(me)** kullanılır.
demek ki yapımız şöyle olacak: Özne + fiil + tümleç + nesne.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına tümleç olabilecek uygun bir zamir (**me, them,** vb.) koyunuz:

1 They think the tea is very strong. Give _____ the hot water.
2 John is thirsty. Bring _____ a drink.
3 The girls are still hungry. Pass _____ some more sandwiches.
4 We are interested in stamps. Show _____ your collection.
5 I haven't got enough money. Lend _____ £5.
6 The children are bored. Read _____ a story.
7 Esther doesn't know we're on holiday. Send _____ a postcard.
8 It's my turn to play. Throw _____ the ball.

84 İki sözcüklü fiiller

Şu cümlelerdeki kelime sıralarını inceleyerek karşılaştıralım:

Put your coat **on.**
(Paltonu giy.)
Put on your coat.
(Paltonu giy.)
Put it **on.**
(Onu giy.)

Nesne eğer zamir ise **(it, them)**, zamir iki parçalı olan fiilin arasına girmelidir.

Nesneleri zamire çeviriniz. Kelime sırasına dikkat ediniz:

örn. Mr Ford cut down the tree yesterday.

Mr Ford cut it down yesterday.

1 Mrs Frost took off her gloves.
2 Have you turned the television off?
3 We put on our swimsuits as quickly as possible.
4 Can you blow out the candle, please?

85 Milliyet gösteren kelimeler

Şu cümleleri inceleyelim:

A Does he come from England?
(O İngiliz mi?)
B Yes, he's **an Englishman.** His wife's **English,** as well.
(Evet, o İngilizdir. Karısı da İngiliz.)

Normal olarak milliyet gösteren isimler, örn. **Englishman** (İngiliz), **Spaniard** (İspanyol), **Dane** (Danimarkalı), vb. sadece erkekler ve erkek çocuklar için kullanılır. Kadınlar ve kızlar için milliyet gösteren sıfatlar kullanılır, örn. **English** (İngiliz), **Spanish** (İspanyol), **Danish** (Danimarkalı).

Çoğu durumda isim, sıfatın aynıdır, örn. **American** (Amerikalı), **German** (Alman), **Chinese** (Çinli).

Normal olarak milliyet gösteren isimler kadınlar için kullanılmadığı halde hem milliyet gösteren isimler hem de sıfatlar erkekler için kullanılır.

örn. **Pedro is a Spaniard. He's Spanish.**
(Pedro İspanyoldur. O bir İspanyoldur.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını siz de aynı şekilde doldurunuz:

1 *A* Does he come from the United States?
B Yes, he's an _____.His wife's _____, as well.
2 *A* Does he come from Turkey?
B Yes, he's a _____. His wife's _____, as well.
3 *A* Does he come from Germany?
B Yes, he's a _____. His wife's _____, as well.
4 *A* Does he come from Spain?
B Yes, he's a _____. His wife's _____, as well.
5 *A* Does he come from Denmark?
B Yes, he's a _____. His wife's _____, as well.
6 *A* Does he come from France?
B Yes, he's a _____. His wife's _____, as well.
7 *A* Does he come from Poland?
B Yes, he's a _____. His wife's _____, as well.
8 *A* Does he come from Italy?
B Yes, he's an _____. His wife's _____, as well.

Bildiğiniz diğer ülkeler için benzeri örnekler yazınız.

86 **I'm cold/thirsty**, vb.

Şu cümleleri inceleyelim:

Jane **was cold.** (Jane üşümüştü.)
I'm thirsty. (Susadım.)
You're **wrong.** (Yanlışın var.)
Ted **is nineteen** (years old). [Ted on dokuzunda (On dokuz yaşında).]

Be fiili **cold** (soğuk), **hot** (sıcak), **thirsty** (susamış), **hungry** (aç), **right** (doğru) ve **wrong** (yanlış) kelimeleriyle ve yaş için, örn. **She's twenty-one** (Yirmi birinde) kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarını yukarıda verilen listedeki bir kelime ve **be** fiilinin uygun şeklini kullanarak tamamlayınız:

örn. I'**m hungry.** I want something to eat.
1 John _____. Can he have a cake, please?
2 *A* Mick says New York is the capital of the United States.
B Well, he _____, because Washington D C is.
3 Can I have a drink, please? I _____ very _____.
4 Victor doesn't want to sit in the sun; he says he _____ too _____.
5 *A* You aren't English, are you?
B You _____ quite _____ I'm Swedish.
6 _____ you _____? Well, come and sit near the fire.
7 *A* How old _____ you?
B I _____ ten, but I _____ eleven next month.

87 **look, sound, taste, seem**

Şu cümleleri inceleyelim:

The cake **looked** delicious, but it **tasted** terrible.
(Kek çok güzel görünüyordu, ama tadı korkunçtu.)
That dog **seems** friendly but it bites when it's afraid.
(O köpek dost gibi görünür, ama korktuğunda ısırır.)

Look, sound, taste ve **seem** fiilleri bir sıfatla birlikte kullanılır, örn. **look nice** (güzel görünmek), **sound happy** (mutlu görünmek), **taste salty** (tadı tuzlu olmak), **seem pleasant** (hoş/güzel görünmek).

Bu fiilleri bize birşeyin nasıl göründüğünü anlatmak için kullanılır. **Look**'u birşeyin gözlerimize nasıl göründüğünü anlatmak için kullanırız, örn. **That building looks old.**
(O bina eski görünüyor.)

Sound ister ses ister fikir olsun işitilen şeyler için kullanılır ve [(kulağa) görünmek, kulağa... gelmek] anlamına gelir.

örn. **This cassette sounds interesting.**
(Bu kaset bana/Kulağa ilginç geliyor.)

Taste, tadılan şeyler için kullanılır ve (tadı olmak) anlamına gelir,
örn. **The soup tasted delicious.**
(Çorba lezzetliydi.)

Seem genel görünüm için kullanılır ve [(gibi) görünmek] anlamına gelir,
örn. **The idea seems interesting.**
(Fikir ilginç görünüyor.)

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına **look, sound, taste** ya da **seem** fiillerinin doğru şekillerini koyunuz ve cümleleri aşağıda verilen sıfatlardan biriyle tamamlayınız:

a distant
b young
c interesting
d strong
e pleasant
f weak
g pretty

1 That's a nice dress. It _____very_____on you.
2 I only heard a little of the play but it _____.
3 This coffee_____ _____, but in fact he's not very nice.
5 The phone isn't working very well. Everybody's voice _____.
6 From a distance she_____quite_____, but she's older than my mother.

88 I (don't) think so, I hope so/not

Şu sorulara verilen cevapları inceleyelim:

A Is she coming to dinner?
(Akşam yemeğine geliyor mu?
B **I think so.** (or: **I don't think so.**)
[Sanırım. (ya da Sanmıyorum.)]
A Is her friend coming too?
(Arkadaşı da geliyor mu?)
B **I hope so.** (or: **I hope not.**)
[Ümit ederim. (ya da Ümit ederim gelmez/İnşallah gelmez.)]

Bu cümlelerde **I think so** demek 'I think she is coming' demektir.
I hope so ise 'I hope her friend is coming.' demektir.

Aşağıdaki cümlelerin boşluklarına yukarıda verilen ifadelerden birini koyunuz:

1 ***A*** Do you think the film will be interesting?
B I don't know, but _____.

2 ***A*** Does Freda play tennis?
B No, _____.

3 ***A*** Will you fail the exam, do you think?
B I don't know, but _____.

4 ***A*** Has the post come?
B Yes, _____.

Index

a, an 1-2, 6-7
a lot of 5, 7b, 26b
adjectives 23-27, 71, 79, 85-87
adverbials 28-32
adverbs, formation of 26
after 73
ago 66
all 80
along 34
already 29
always 58, 81
another 12
any 6-7, 11
anybody, anyone 16
anything 17
anywhere 17
apostrophe, use of 21
as . . . as 23
at 3, 33-37
auxiliaries 30a-b, 40b, 48-49, 54b, 70, 81
be 50-54, 70, 80-81a, 86
been 64
before 73
best 25, 26d
better 25
both 80
by 34
can 38, 49, 70
clauses 73
comparatives 23-26, 31
compound verbs 29, 81
could 39, 49
count nouns 2, 5, 7
determiners 1-7
direct object 83
double possessives, a friend of mine 22
each other 13
either 49b
(big) enough 36, 82
every day 58
everybody, everyone 14
everything 14
few, a few 7
first 81b
for 9, 36, 65c, 74
frequency adverbs 81
from 34
future 44-45, 73, 76
future time clauses 73
genitive 21
going to 45
gone 64
had 53, 70
had better 46
had to 41
have (got) 53
have lunch (breakfast, dinner) 3b
how many? how much? 7b
I (don't) think so 88
I hope so/not 88
I'm cold/thirsty, *etc.* 86
if 73
imperatives 67
in 3a, 33, 35
indirect object 83
infinitive, use of 9, 17b, 36, 40b, 43, 60, 67-68, 74
introductory there **and** it 75-78
is called 69
it 8,11, 77
it takes . . . 78
last 81b
let's 68
lexis 85-88
listen to 37
little, a little 7
look 87look at 37
many 5,26b-27
mass nouns 5-7, 75
modals and auxiliaries 38-49, 70
more 24-26, 31
(the) most 26
much 5,26b-27, 31
must 40-41
nationality words 85
need to 40b
negative commands 7a, 67
negative statements 5-7, 16-17, 30b, 40b-c, 56, 60,63, 70
negative words 15-17
Neither/nor do I, I don't, either 49b
never 58, 81
no 6, 15
nobody, no one 16
none 15
nothing 17
of **(possessive)** 21-22
often 58, 81
on 33, 35
once 32
one, ones 6, 11
only 7b
others, the other(s) 12
ought to 43
outside 33
participles 29-30, 54, 63, 81
past continuous 62
past simple 59-62, 65-66, 76, 81b
personal pronouns 8, 80a, 83-84
phrasal verbs 84
play squash (football, tennis, cards) 3b
play the piano (violin) 3b
plural (agreement) 5-8, 51-52, 55-57
positive commands 7a, 67-68
positive statements 5-7, 16, 29, 40b, 52, 54a, 70
possessive adjectives 18-20
possessive pronouns 19-22
possessives 19-22
prepositional phrases 33-37
prepositional verbs 37
prepositions of movement 34
prepositions of position 33
prepositions of time 35
present continuous 54, 58
present perfect 63-66
present simple 54, 58,
pronouns 8-17
question tags 70
question words 71
questions 5-7, 15, 20, 29, 40, 44-46, 52-54, 56, 61-63, 70-72, 75, 81
seem 87
shall 44
short answers 48, 50b
should 42
simple verbs 29, 81
since 65c
singular (agreement) 5, 7, 14, 51, 55-57, 80b
so (. . . that) 27
so do I, I do, too, *etc.* 49
some 6-7, 11-12
somebody, someone 16

something 17
sometimes 58, 81
somewhere 17
sound 87
still 30
such (... that) 27
superlatives 26
talk about, talk to 37
taste 87
teach (speak, learn) Arabic (French), *etc.* 3b
than 23-24
the same ... as 23b
the whole 80b
the, **omission of** 3
them 8a, 11
there is/are 6, 9, 75-77
they 8, 77
this, that, these, those 4
through 34
(three) times 32
to 3, 34-37
too (big) 36
to (big) 36
twice 32
until 73
used to 47
verb forms 54-69
very 7b, 31
wait for 37
was born 69
well 28
what ...! what a/an ...! 2
what? 15, 71-72
when 73
who? 15, 71-72
whose? 20, 71
will 44, 73
word order 79-84
worse 25
worst 25
yet 29

İndeks

a, an 1-2, 6-7
a lot of 5, 7b, 26b
after 73
ago 66
all 80
along 34
already 29
always 58, 81
another 12
any 6-7, 11
anybody, anyone 16
anything 17
anywhere 17
as . . . as 23
at 3, 33-37
basit fiiller 29, 81
be 50-54, 70, 80-81a, 86
been 64
before 73
belirtenler 1-7
best 25, 26d
better 25
iki sözcüklü fiiller 84
both 80
by 34
can 38, 49, 70
could 39, 49
cümlecikler 73
çekimsiz ve yardımcı fiiller 38-49, 70
çift iyelik, a friend of mine 22
çoğul isimler (fiille uyuşum) 5-8, 51-52, 55-57
değil mi?'li sorular 70
each other 13
edat grupları 33-37
edatlı fiiller 37
either 49b
emirler 67
(big) enough 36, 82
enüstünlük derecesi 26
every day 58
everybody, everyone 14
everything 14
few, a few 7
fiil grubu 29, 81
fiil şekilleri, zamanları 54-69
first 81b
for 9, 36, 65c, 74
from 34
geçmiş zaman 59-62, 65-66, 76, 81 b
gelecek zaman 44-45, 73, 76
gelecek zaman cümlecikleri 73
geniş zaman 55-58, 73
going to 45
gone 64
had 53, 70
had better 46
had to 41
hareket gösteren edatlar 34
have (got) 53
have lunch (breakfast, dinner) 3b
how many? how much? 7b
I (don't) think so 88
I hope so/not 88
I'm cold/thirsty, *vb.* 86
if 73
in 3a, 33, 35
-in hali 21
is called 69
it 8,11, 77
it takes . . . 78
iyelik sıfatları 18-20
iyelik sıfatları ve zamirleri 19-12
iyelik zamirleri 19-22
kelime çalışması 85-88
kelime sırası 79-84
kısa cevaplar 48, 50b
kişi zamirleri 8, 80a, 83-84
last 81b
let's 68
listen to 37
little, a little 7
look 87
look at 37
many 5, 26b-27
mastar kullanımı 9, 17b, 36, 40b, 43, 60, 67-68, 74
milliyet gösteren kelimeler 85
more 24-26, 31
(the) most 26
much 5, 26b-27, 31
must 40-41
need to 40b
Neither/nor do I, I don't either 49 b
nesne 83
never 58, 81
no 6, 15
nobody, no one 16
none 15
nothing 17
of **(iyelik)** 21-22
often 58, 81
olumlu emir cümleleri 7a, 67-68
olumlu cümleler 5-7, 16, 29, 40b, 52, 54a, 70
olumsuz cümleler 5-7, 16-17, 30b, 40 b-c, 56, 60, 63, 70
olumsuz emir cümleleri 7a, 67
olumsuz kelimeler 15-17
on 33-35
once 32
one, ones 6, 11
only 7b
ortaçlar (sıfat-fiiller) 29-30, 54, 63, 81
others, the other(s) 12
ought to 43
outside 33
öznemsi there ve **it** 75-78
play squash (football, tennis, cards) 3b
play the piano (violin) 3b
sayılabilen isimler 2, 5, 7
sayılamayan isimler 5-7, 75
seem 87
shall 44
should 42
sıfatlar 23-27, 71, 79, 85-87
since 65c
so (. . . that) 27
so do I, I do, too, *vb.* 49
some 6-7, 11-12
somebody, someone 16
something 17
sometimes 58,81
somewhere 17
sorular 5-7, 15, 20, 29, 40, 44-46, 52-54, 56, 61-63, 70-72, 75, 81
soru kelimeleri 71
sound 87
still 30
such (. . . that) 27
sürekli geçmiş zaman 62
şimdiki zaman 54, 58
şimdiki bitmiş zaman 63-66
talk about, talk to 37
taste 87
teach (speak, learn) Arabic (A french), *vb.* 3b

tekil isimler (fiille uyuşum) 5, 7, 14, 51, 55-57, 80b
tepeden virgül, kullanımı 21
than 23-24
the, **kullanılmadığı yerler** 3
the same . . . as 23b
the whole 80b
them 8a, 11
there is/are 6, 9, 75-77
they 8, 77
this, that, these, those 4
through 34
(three) times 32
to 3, 34-37
too 49
too (big) 36
tümleç 83
twice 32
until 73
used to 47
üstünlük derecesi 23-26, 31
very 7b, 31
wait for 37
was born 69
well 28
what . . . ! what a/an . . . ! 2
what? 15, 71-22
when 73
who? 15, 71-22
whose? 20, 71
will 44, 73
worse 25
worst 25
yardımcı fiiller 30a-b, 40b, 48-49, 54b, 70, 81
yet 29
yer gösteren edatlar 33
yineleme zarfları 81
zaman gösteren edatlar 35
zamirler 8-17
zarflar, yapıları 26
zarflar ve zarf gibi kullanılan kelimeler 28-32